

Innkalling til møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

24.08.2023 kl. 9.15

Møterom 448, JUS2

Innkalles:

Halvard Haukeland Fredriksen (leder) (a)

Synne Sæther Mæhle (nestleder) (a)

Erling Johannes Husabø (a)

Guri Lindblad (b)

Maria Sandtorv Møller (c)

Alexandra Nepstad Bengson (d)

Lars Henrik Rytter Øberg (d)

Sekretær: Ingvild J. Strand / Anne G. Nielsen

Kontakt: studieutvalget.jurfa@uib.no

ePhorte 2023/1

Neste møte: 19.10.2023, kl. 09:15 i 546.

Saksliste

Sak 38/23	Godkjenning av innkalling og dagsorden
	Innkalling: Dagsorden:
Sak 39/23	Orienteringssaker
1	Protokoll fra SU 05.06.2023. Godkjent på sirkulasjon 06.06.2023.
2	Fullmaktsvedtak: <ul style="list-style-type: none">a) Sak 22/23-2-f Fullmaktsvedtak endring av litteraturliste og emnebeskrivelse JUS221 Rettsstatenb) Sak 39/23-2-a Fullmaktsvedtak endring av emnebeskrivelse for DIGI113 GDPR og personvernc) Sak 39/23-2-b Fullmaktsvedtak emneansvarlig JUS214 Tings- og immaterialrett vår 2024d) Sak 39/23-2-c Fullmaktsvedtak litteratur JUS2305 Law, Regulation, and Technology og JUS3505 Law, Regulation, and Technologye) Sak 39/23-2-d Fullmaktsvedtak litteratur JUS241 Strafferettf) Sak 39/23-2-e Fullmaktsvedtak emneansvarlig JUS265-2-A Planrettg) Sak 39/23-2-f Endring litteraturliste JUS277-2-C EU Copyright Law (master nivå)h) Sak 39/23-2-g Endring litteraturliste JUS277-2-C EU Copyright Law (bachelor nivå)
	<i>Fullmaktsvedtakene fås ved henvendelse til studieutvalget.jurfa@uib.no</i>
3	Orientering om årsmelding 2022 for Felles Klagenemnd. Tilgjengelig her: Årsmelding for 2022 (PDF)
4	Orientering om vedtak fra Den sentrale klagenemnd 2022/23.
5	Oppretting av arbeidsgruppe for å utarbeide retningslinjer for bruk av ChatGPT i undervisning og prøving.
Sak 40/23	Saker til drøftelse/høring/uttalelse

<u>1</u>	Oppfølging strategi 2023-2030: Innledende diskusjon om handlingsplan for utdanning, og orientering om fremdriftsplan for arbeidet med ny handlingsplan.
SU uttaler	
<u>2</u>	Nedlegging av JUS277-2-B International Copyright Law
SU uttaler	Studieutvalget anbefaler at fakultetsstyret legger ned emnet JUS277-2-B International Copyright Law. Vår 2023 var siste semester med undervisning vår 2023. Ved behov skal det tilbys eksamen i to semestre i tråd med §3-2-4 UiB-forskriften.
Vedtaksaker	
<u>Sak 41/23</u>	Møteplan H23/V24 - Vedtatt på sirkulasjon.
Vedtaksforslag	Møteplanen vedtas som foreslått i saksnotatet.
<u>Sak 42/23</u>	Emneansvarlig JUS396 Masteroppgave (60 stp) og JUS399 Masteroppgave (30 stp)
Vedtaksforslag	Professor Halvard Haukeland Fredriksen vikarierer for professor Bjørnar Borvik som emneansvarlig på JUS396 Masteroppgave (60 stp) og JUS399 Masteroppgave (30 stp) i høstsemesteret 2023. Fra og med den 01.01.2024 overtar førsteamanuensis Maria Vea Lund som emneansvarlig på begge emner.
<u>Sak 43/23</u>	Protokoll- og sensurfrister 2023/24
Vedtaksforslag	Protokoll- og sensurfristene for 2023/24 vedtas som foreslått i saksfremlegget.
<u>Sak 44/23</u>	Forslag til endringer i undervisningsoppsettet på fjerde semester
Vedtaksforslag	Aktivitetsplanen for 4. semester (ex.phil. og JUS222 Forvaltningsrett) endres som foreslått i vedlegget.
<u>Sak 45/23</u>	Endring av forhåndsgodkjenning for bachelor i rettsvitenskap ved UiS fra studieåret 2024/25
Vedtaksforslag	<ol style="list-style-type: none"> Studieplanen på Bachelor i rettsvitenskap ved Handelshøgskolen UiS som trer i kraft fra studieåret 2024/25, hvor det tilbys juridiske valgemenner, vil gi grunnlag for <ol style="list-style-type: none"> opptak til toårig master i rettsvitenskap ved UiB godskriving av 1.-3. studieår i femårig master i rettsvitenskap ved UiB Godskriving av mindre enheter enn en hel bachelorgrad avgjøres av de enkelte emneansvarlige ved Det juridiske fakultet i Bergen på grunnlag av emnebeskrivelsene fra Universitetet i Stavanger. <p>Universitetet i Stavanger plikter å underrette Det juridiske fakultet, UiB dersom valgemenner i bachelor i rettsvitenskap opprettes eller nedlegges.</p>
<u>Sak 46/23</u>	Plikt til å søke endelig godkjenning av delstudier fra utlandet
Vedtaksforslag	Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen §§ 6-4 og 6-5 endres som foreslått.
<u>Sak 47/23</u>	Endring av studieplan for Master of Laws (LL.M.) Programme in EU and EEA Law
Vedtaksforslag	Studieplanen for Master of Laws (LL.M.) Programme in EU and EEA Law endres som foreslått. Endringene trer i kraft umiddelbart.
<u>Sak 48/23</u>	Endring av emneansvarlig på JUS232 Rettshistorie og komparativ rett
Vedtaksforslag	Professor Anna Nylund fratredet som emneansvarlig på JUS232 Rettshistorie og komparativ rett fra og med høstsemesteret 2023. Professor Sören Koch vil heretter varetta emneansvaret alene.
<u>Sak 49/23</u>	Endringer i emnebeskrivelser på 1. studieår – JUS100, JUS211, JUS212 og JUS215 - informasjon om kontinuasjonseksamener

Vedtaksforslag

Emnebeskrivelsene i JUS100, JUS211, JUS212 og JUS215 endres som foreslått.

Eventuelt

Halvard Haukeland Fredriksen

Leder

Ingvild J. Strand

/Anne G. Nielsen

Sekretær

Orientering om vedtak fra Den sentrale klagenemnd ved UiB 2022/23

Oppsummering av klagenemndvedtakene for Det juridiske fakultet fra Den sentrale klagenemnd ved UiB 2022/2023 legges frem for SU til orientering.

I alt ble 24 saker sendt til Den sentrale klagenemnd. I èn sak ble klager gitt medhold (sak 40/23), og i de øvrige 23 saker ble klager ikke gitt medhold.

Klagenemndas konklusjon og vedtak legges frem i dokumentet der. Vedtakene i sin helhet kan fås ved henvendelse til studieutvalgets sekretær.

Sak 81/22: Klage på formelle feil – JUS256-2-A (2022/9361)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at denne ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken, og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse. I henhold til Universitets- og høyskolelovens § 5-2 (2) kan sensurvedtaket oppheves dersom det er begått feil som kan ha hatt betydning for prestasjon eller bedømmelse av denne. Nemnda fant ikke holdepunkter til å fastslå formelle feil. Nemnda vektla at man som student selv er ansvarlig for å sette seg inn i verktøyene som brukes, og fant at klager hadde tilgang til informasjon om at eksamen bestod av flere oppgaver.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Ivar Stefansson, Martine Jordana Baarholm og Ludvig Graff, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

Sak 82/22: Klage på manglende eksamensrett – JUS134 (2022/8892)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken, og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse.

I de utfyllende reglene for studier ved Det juridiske fakultet § 3-2 (3) kreves det at man har fått godkjent alle obligatoriske undervisningsaktiviteter for å få adgang til eksamen. Nemnda har vektlagt at klager tok kontakt kort tid etter fristen 9. juni, men tok ikke kontakt igjen før 15. juni for å følge opp saken. Fakultetet har redegjort for at det ikke finnes digitale spor etter klager. Nemnda kom frem til at hendelsesforløpet fra klagers side ikke er tilstrekkelig sannsynliggjort. Det vektlegges også at klager også mangler deltakelse på to andre arbeidskrav.

Når det gjelder klagers anførsler om at fakultetet i andre saker tolker regelverk til gunst for studenter, viser nemnda til fakultetets vurdering. Saker som fakultetet som underinstans eventuelt

har tolket annerledes kan uansett ikke være veiende for Den sentrale klagenemnds avgjørelse av denne saken.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Ivar Stefansson, Martine Jordana Baarholm og Ludvig Graff, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

Sak 85/22: Klage på formelle feil – JUS121 (2022/10829)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken, og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse.

I henhold til Universitets- og høyskolelovens § 5-2 (2) kan sensurvedtaket oppheves dersom det er begått feil som kan ha hatt betydning for prestasjon eller bedømmelse av denne. Nemnda kom i denne saken til at det ikke foreligger holdepunkter for formelle feil. Nemnda vektla at sensor jobber på et annet område i UD enn det eksamensoppgaven angår, og vurderte at sensors yrkesmessige tilknytning til det aktuelle temaet er for fjern til at hun er inhabil i å vurdere klagers eksamensbesvarelse.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Ivar Stefansson, Martine Jordana Baarholm og Ludvig Graff, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

Sak 113/22: Klage på formelle feil – JUS112 (22/9916)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken, og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse.

I henhold til uhl. § 5-2 (2) kan feil som kan ha hatt betydning for kandidatens prestasjon eller bedømmelsen av denne påklages. Det vises til fakultetets redegjørelse for hva som kan utgjøre formelle feil, for eksempel feilskrift i eksamensoppgaven, bråk eller uregelmessigheter i lokalet, tekniske feil eller lignende. Nemnda fant i denne saken ikke holdepunkter for formelle feil, og vektla at eksamensoppgaven var godkjent av oppgaveutvalg på forhånd uten innvendinger på at oppgaven var for omfattende.

Konklusjon Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Katrine Lillejord, Ivar Stefansson, Martine Jordana Baarholm og Håvard Rørtveit, har gjort slik enstemmig:

Vedtak: Klager gis ikke medhold.

Sak 114/22: Klage på avslag på søknad om privatisteksamen (22/12117)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken, og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse.

Nemnda bifaller fakultetets syn at de har anledning til å sette krav om at obligatoriske aktiviteter må være bestått for få rett til å ta eksamen. Dette følger av forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen § 5-5 (2) som sier at fakultetet fastsetter krav for obligatorisk deltakelse eller obligatorisk undervisningsaktivitet i emnebeskrivelsen og/eller studieprogrambeskrivelsen. I henhold til § 5-5 (1) må obligatorisk undervisningsaktivitet være godkjent i henhold til emnebeskrivelse for å få eksamensrett. Det fremgår av emnebeskrivelse til JUS241, JUS242 og JUS243 at det er krav om obligatorisk oppgave før avsluttende eksamen kan avlegges.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Katrine Lillejord, Ivar Stefansson, Martine Jordana Baarholm og Håvard Rørtveit, har gjort slik enstemmig:

Vedtak: Klager gis ikke medhold.

Sak 121/22: Klage på formelle feil – JUS212 (22/14324)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken, og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse.

Nemnda fant ikke at det foreligger holdepunkter for formelle feil i denne saken. Det vises til fakultetets redegjørelse om formelle feil etter uhl. § 5-2, som nemnda tiltrer. Fakultetet påpeker i sin vurdering av saksforholdene at sensorveiledning og vurderingsgrunnlag var kjent for studenten i forbindelse med sensur. Nemnda vurderte at det ikke er urimelig at eksamen skal vurderes strengere, og at det er et naturlig følge av eksamensformen der en omarbeider en tidligere besvarelse. Nemnda viser også til at eksamensform for kontinuasjonseksamen ble beskrevet i emnebeskrivelsen for våren 2022.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Rannveig Øvrevik Skoglund, Martine Jordana Baarholm og Ludvig Graff, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

Sak 125/22: Klage på formelle feil – JUS399 (22/14317)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagen, vurderingene til fakultetet av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken, og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse.

Nemnda konkluderte med at det ikke er holdepunkter for formelle feil i denne saken. Det vises til fakultetets redegjørelse for formelle feil etter uhl. § 5-2, som nemnda tiltrer. Nemnda viser til at det er en kjent risiko ved å klage på karakter at ny sensur kan gå til klagers ugunst. Klager reiser spørsmål rundt sensorenes kvalifikasjoner, som fakulteter redegjør for i sin vurdering av saksforholdene. Oppnevnte sensorers kvalifikasjoner vurderes av fakultetet, og utgjør ikke en saksbehandlingsfeil. Nemnda viser også til at en faglig vurdering ikke kan påklages som en formell feil. Nemnda har ikke faglig grunnlagt til å overprøve en slik vurdering, og viker tilbake for å gjøre dette. Nemnda kan ikke ta stilling til anførsler som angår muntlig begrunnelse og påstander om spørsmål sensor ikke kunne besvare.

Klagers anførsel om klageordningen er i strid med forvaltningsloven ligger utenfor det nemnda tar stilling til i denne saken.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Rannveig Øvrevik Skoglund, Martine Jordana Baarholm og Ludvig Graff, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

Sak 126/22: Klage på formelle feil – JUS135 (22/14323)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken, og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse.

Det vises til fakultetets redegjørelse av formelle feil etter uhl. § 5-2, som nemnda tiltrer. Nemnda fant ikke at det foreligger holdepunkter for formelle feil i denne saken. Nemnda har vektlagt at det ikke er formelle krav som forhindrer helt eller delvis gjenbruk av tidligere eksamensoppgaver. Ettersom tidligere eksamensoppgaver og sensorveiledninger var tilgjengelig for alle studenter i emnet anser ikke nemnda at enkelte studenter har hatt en uberettiget fordel.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Rannveig Øvrevik Skoglund, Martine Jordana Baarholm og Ludvig Graff, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

Sak 140/22: Klage på manglende eksamensrett – JUS211 (22/17356)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen og finner at denne ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken, og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse.

Nemnda viser til fakultetets redegjørelse om regelverket knyttet til fravær og obligatoriske arbeidskrav. Nemnda vektla at studenter som ikke har mulighet til å gjennomføre obligatorisk aktivitet har et selvstendig ansvar i å oppsøke informasjon, og eventuelt søke om tilrettelegging der det klart kommer frem grunnlag for tilretteleggingsbehov. Nemnda fant at klager ikke har tilstrekkelig informert om grunnlaget for fraværet, om det var arbeidsrelatert eller knyttet til repetisjonsøvelse i forsvaret, slik at fakultetet eventuelt kunne tilrettelagt for dette. Nemnda vurderte at klager har mottatt tilstrekkelig veiledning der det kom frem hvor mye fravær han kunne ha, og hvordan han kunne holde seg innenfor kravet om 75 % deltakelse i obligatoriske utdanningsaktiviteter.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Ivar Stefansson, Rannveig Øvrevik Skoglund, Martine Jordana Baarholm og Håvard Rørtveit, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

Sak 5/23: Klage på vedtak om godkjenning av delstudier (20/7754)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feilvurderinger i denne saken og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse.

Nemnda viser til fakultetets redegjørelse om forhåndsgodkjenning av delstudier. I henhold til regelverket kan masteroppgave godskrives dersom den tilsvarende masteroppgave skrevet som del av norsk masterstudium i rettsvitenskap. Ved vurdering av «tilsvarende» legges det vekt på innhold, omfang av dybde. Nemnda fant at fakultetet har gjort en grundig vurdering av klagers oppgave, og har funnet at denne ikke fyller faglige krav for masteroppgave skrevet som del av norsk masterstudium. Nemnda har ikke faglig grunnlag til å overprøve denne vurderingen, og viker tilbake på å gjøre dette.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Rannveig Øvrevik Skoglund, Ivar Stefansson, Martine Jordana Baarholm og Håvard Rørtveit, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

Sak 11/23: Klage på formelle feil – JUS293-2-A (22/18245)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken, og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse. Nemnda viser til fakultetets redegjørelse av formelle feil, jf.

Universitets- og høyskoleloven § 5-2. Nemnda fant ikke at det foreligger formelle feil og vurderer at de forholdene klager peker på er mer egnet i en klage på karakterfastsettelsen. Den skjønnsmessige sensorvurderingen kan ikke påklages som en formell feil, og ligger utenfor det nemnda tar stilling til i denne saken.

Nemnda viser til at fakultetet har informert om at sensors faglige vurdering ikke er gjenstand for klage.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Rannveig Øvrevik Skoglund, Ivar Stefansson, Martine Jordana Baarholm og Håvard Rørtveit, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

Sak 12/23: Klage på manglende eksamensrett – JUS212 (23/37)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at denne ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken, og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse.

Nemnda viser til Det juridiske fakultets utfyllende regelverk § 2-4 (3) som sier at minimumsvilkåret for å få et godkjent kurs er at studenten har deltatt i de obligatoriske undervisningsaktivitetene, og at inntil 25 % avvik fra full deltakelse aksepteres. Det er på det rene at klager har mer enn 25 % avvik fra obligatorisk deltakelse. Nemnda fant ikke feil ved saksbehandlingen, og vektla at regelverket er tydelig. Nemnda kom til at det er studenters eget ansvar å sette seg inn i gjeldende regelverk og tilgjengelig informasjon, og påse at de er innenfor de tillatte grensene for fravær.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Rannveig Øvrevik Skoglund, Ivar Stefansson, Martine Jordana Baarholm og Håvard Rørtveit, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

Sak 36/23: Klage på formelle feil – JUS212 (23/1367)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken, og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse.

Det vises til fakultetets redegjørelse om formelle feil etter uhl. § 5-2. Nemnda vurderte at kunngjøringen var en påminnelse av noe som allerede gjaldt, og var ikke nye opplysninger eller et forsøk på å rette opp feil i oppgave. Nemnda la også vekt på at studenter har et selvstendig ansvar i å følge med på informasjon fra fakultetet, også under eksamensgjennomføring. Deler av klagen gjelder faglig skjønn, og ligger utenfor det nemnda tok stilling til i denne saken.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Rannveig Øvrevik Skoglund, Ivar Stefansson, Martine Jordana Baarholm og Håvard Rørtveit, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

Sak 39/23: Klage på vedtak om tap av studierett (23/1784)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken, og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse. I henhold til Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen § 4- 4-1 (1) må alle studenter betale semesteravgift.

I henhold til § 4-4-2 er det unntak for studenter i permisjon, innvekslingsstudenter og studenter i foreldrepermisjon som ikke ønsker å avlegge eksamen eller benytte velferdstjenester. Det foreligger ikke unntak for studenter som benytter seg av poststudierett. Nemnda vurderte at siden informasjon om betaling av studieavgift og å semesterregistrere seg var tilgjengelig uavhengig av epost fra fakultetet, har ikke oversendelse av vedtak via epost hatt innvirkning på vedtaket. Nemnda la til grunn at opplysningene var tilgjengelig for klager på søknadstidspunkt.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Rannveig Øvrevik Skoglund, Ivar Stefansson, Martine Jordana Baarholm og Håvard Rørtveit, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

Sak 40/23: Klage på formelle feil – JUS136 (22/19103)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har kompetanse til å avgjøre klager over formelle feil ved eksamen, jf. uhl. § 5-2 femte ledd. Denne bestemmelsen gir adgang til å klage på blant annet oppgavegiving, eksamensavvikling eller gjennomføring av sensur. Lovens vilkår for å gjennomføre ny vurdering, samt å annullere den gamle, er at «det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere kandidaters prestasjon eller bedømmelse av denne», jf. uhl. § 5-2 fjerde ledd. Dersom vilkårene i denne bestemmelsen er oppfylt «kan» nemnda bestemme at det skal foretas ny sensurering eller avholdes ny eksamen.

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den fører frem. En samlet nemnd fant at det var begått feil ved avviklingen av eksamen fra universitetets side. Nemnda vurderte at universitetets feil førte til at det møtte flere kandidater enn forventet. I tillegg var det sykdomsfrfall

blant eksamensvakter. Spørsmålet for nemnda var i hvilken grad feilen hadde betydning for klagers prestasjon.

Nemndas flertall vurderte at eksamenssituasjonen for mange studenter er preget av et høyt nivå av stress. Selv om klagers opplevelse av psykisk påkjenning på grunn av feilen er subjektiv, anses det som rimelig å anta at situasjonen som oppsto kunne påvirke klager i slik grad at det gikk ut over hans prestasjon på eksamen. Flertallet vurderte at det er en rimelig forventning fra studenter at man får tildelt plass når man møter i eksamenslokalet og at en situasjon som, selv for rutinerte studenter, kan være preget av et forhøyet stressnivå kan ytterligere forverres av usikkerhet, forvirring og manglende informasjon som følge av feilen som oppstod ved avviklingen av eksamen.

Uhl. § 5-2 (2) sier at feilen kan rettes opp ved ny sensur av innleverte arbeider, eller at institusjonen kan avholde ny eksamen. Nemndas flertall fant at det ikke var aktuelt med ny sensur, og konkluderte med at klager har krav på å gjennomføre ny eksamen. For ordens skyld påpeker nemnda at denne eksamen ikke skal regnes som et tellende forsøk, da den er beheftet med formelle feil.

Medlemmet Stefansson dissenterte, og vurderte at konsekvensene for klager ved å bytte eksamenslokale ikke kunne påvirke prestasjon i stor nok grad å utgjøre en formell feil, og at feilen ble rettet opp med tilstrekkelig tiltak ved å kompensere for den tapte tiden.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Rannveig Øvrevik Skoglund, Ivar Stefansson, Martine Jordana Baarholm og Håvard Rørtveit, har gjort slik:

vedtak: Klager får medhold, klager har krav på å gjennomføre ny eksamen.

Sak 41/23: Klage på tilrettelegging – JUS134 (20/12137)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken, og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse.

Nemnda viser til fakultetets redegjørelse om tilrettelegging, jf. uhl. § 4-3 c. I henhold til emnebeskrivelsen innebærer emnets karakter at deler av undervisninger, litteratur og obligatoriske arbeidskrav er på engelsk. Det er fakultetets vurdering at den ønskede tilretteleggingen vil redusere de faglige kravene som stilles i emnet. Nemnda har ikke faglig grunnlag til å overprøve denne vurderingen, og viker derfor tilbake for å gjøre det.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Rannveig Øvrevik Skoglund, Ivar Stefansson, Martine Jordana Baarholm og Håvard Rørtveit, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

Sak 42/23: Klage på avslag om poststudierett (23/1085)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken, og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse.

Det vises til fakultetets redegjørelse om § 6-3 (1) i deres utfyllende regelverk. Nemnda konkluderte med at fakultetets vedtak er basert på en klar regel. Det fremgår at fakultetet praktiserer dispensasjon fra regelverket i tilfeller der regelen rammer utilsiktet og uforholdsmessig hardt. Nemnda fant ikke at fakultetets vedtak rammer utilsiktet eller uforholdsmessig hardt, og viser til at klager har mulighet til å søke særskilt studierett. Det er på det rene at søknad har kommet etter frist, og fakultetet vurderer at terskelen for dispensasjon blir høyere jo lengre etter frist søknaden kommer. Nemnda konkluderte med at fakultetet har et eget hensiktsmessighetskjønn som kan benyttes når det gjelder dispensasjon, og som kan praktiseres strengt så lenge det tas hensyn til likebehandling.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Rannveig Øvrevik Skoglund, Ivar Stefansson, Martine Jordana Baarholm og Håvard Rørtveit, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

[Sak 47/23: Klage på avslag om opptak til spesialemer etter frist \(23/1309\)](#)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den ikke fører frem. Etter å ha vurdert klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk, kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse.

Nemnda viser til at den kun kan legge skriftlig dokumentasjon til grunn i sin vurdering. Nemnda tvilte ikke på klagers forklaring, men fant at den kunne bygge på udokumenterte påstander om at det var gitt uriktig informasjon til klager. Når det gjelder fakultetets mulighet til å gi dispensasjon for frister viser nemnda til at fakultetet selv kan bestemme hvor strengt dette praktiseres, så lenge det praktiseres likt.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Rannveig Øvrevik Skoglund, Ivar Stefansson og Håvard Rørtveit, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

[Sak 48/23: Klage på manglende eksamensrett – DIGI113 \(23/4441\)](#)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den ikke fører frem. Nemnda la til grunn klagers forklaring at han forsøkte å delta i undervisning, men ble forhindret av forhold utenfor hans kontroll. Situasjonen som forhindret klager var derimot ikke ekstraordinær, og er forhold som er

studenters ansvar å ta høyde for. Det er også enhver students ansvar å orientere seg om de regler og krav som gjelder for den spesifikke utdanning, selv om klager ikke er student ved Det juridiske fakultet til vanlig. Det fremgår klart av fakultetets regelverk at manglende webkamera fører til at den obligatoriske aktiviteten ikke kan godkjennes. Fakultetet står fritt til å praktisere forespørsler om tilpassing strengt, så lenge det praktiseres likt.

Nemnda fant at det ikke er et krav at fakultetet skal legge til rette for ny gjennomføring, men at de derimot hadde mulighet til det. Etter nemndas syn foreslo klager en løsning som var praktisk gjennomførbar og uten urimelig belastning for fakultetet. Fakultetet viser selv til at det ikke var manglende ressurser som sto i veien. Nemnda fant at det i verste fall kan tolkes som motvilje fra fakultetets side, all den tid saken dreier seg om et emne på 2,5 studiepoeng. Nemnda finner det også påfallende at fakultetet lager mer arbeid ved å nekte tilgang til annen seminargruppe dagen etter den aktuelle hendelsen. I tillegg virker fakultetets vurdering å stride imot universitetets kjerneoppgaver, hvor en naturlig prioritering burde være å få flest antall studenter uteksaminert. Nemnda kom i denne saken til at fakultetets vedtak har ført både til et administrativt merarbeid og urimelige konsekvenser for klager.

Nemnda fant at skaden allerede har skjedd for klager, da eksamen i emnet ble gjennomført 31.03.23. Nemnda vil ikke kunne vedta endringer eller oppheve fakultetets vedtak til medhold for klager slik at han kan gjennomføre eksamen uten å forlenge studietiden. Ettersom den obligatoriske aktiviteten er en gruppeaktivitet kan ikke nemnda vedta at klager kan gjennomføre aktiviteten alene, da det er fare for å endre på læringsutbyttet i emnet. Nemnda har ikke faglig grunnlag til å gjøre slike endringer, og viker tilbake for å gjøre det. Den manglende aktiviteten er i henhold til emnebeskrivelsen et vilkår for å gå opp til eksamen, og nemnda kan heller ikke vedta at klager gis dispensasjon for obligatoriske aktiviteter.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Rannveig Øvrevik Skoglund, Ivar Stefansson og Håvard Rørtveit, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

Sak 49/23: Klage på vedtak om endelig godkjenning av delstudier (22/7878)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den ikke fører frem. Etter å ha vurdert klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse.

Det vises til fakultetets redegjørelse om uhl. § 3-5 om godskriving av utenlandsk høyere utdanning. Det fremgår av § 3-5 (1) at utdanning som er bestått kan godkjennes. Nemnda forstod at klager kunne tolke Vrije Universiteits regelendring som hun gjorde, men viser til at dette ble presisert av institusjonen senere i klageprosessen. Nemnda fant at regelendringen ved Vrije Universiteit ikke gjør seg gjeldende i denne saken, og konkluderte derfor med at vilkårene for godkjenning ikke er oppfylt. Nemnda viser også til at det ikke fremgår i det påklagde vedtaket hvilke emner det gjaldt, slik klager anfører. Nemnda vurderte at det burde vært inkludert, men at det ikke har virket bestemmende for vedtakets innhold jf. fvl. § 41.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Rannveig Øvrevik Skoglund, Ivar Stefansson og Håvard Rørtveit, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold

Sak 59/23: Klage på avslag på søknad om privatisteksamen (23/4946)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken, og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse.

I henhold til Universitets- og høyskoleloven § 3-10 (2) kan oppmelding til eksamen nektes dersom kandidaten ikke har fulgt obligatorisk undervisning eller gjennomført obligatorisk praksis. I Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen § 5-5 (1) fremgår det at obligatorisk undervisningsaktivitet må være godkjent i henhold til emnebeskrivelsen. For JUS241, JUS242 og JUS243 er det ikke obligatorisk oppmøte, men det er ifølge emnebeskrivelsen et krav om en obligatorisk oppgave. Ifølge § 5-5 (2) fastsetter det enkelte fakultet krav for obligatorisk deltakelse eller undervisningsaktivitet.

Nemnda fant at fakultetet kan stille krav til obligatoriske oppgaver, og at det er i tråd med gjeldende regelverk. Nemnda fant ikke feil ved fakultetets saksbehandling som gir grunnlag til å omgjøre vedtaket. Klager viser til ordlyden i uhl. § 3-10 (2) der det fremgår at oppmelding «kan» nektes, og mener at det åpner opp for en forvaltningsrettslig skjønnsvurdering. Nemnda viser til fakultetets redegjørelse, at fakultetet ikke kan gjøre skjønsmessige vurderinger som går imot studieforskriften. Klager viser også til note 313 fra Norsk Lovkommentar ved Jan Fridthjof Bernt og Karl Harald Søvig til uhl. § 3-10 (2). Det vises til notens siste avsnitt hvor det fremgår at obligatoriske aktiviteter og oppgaver kan stilles som vilkår for avsluttende prøve, da det kan oppfattes som komplementære kvalitetssikringsinstrumenter for ulike deler av målsettingen med kurset. Begrunnelsen for de obligatoriske arbeidskravene for de aktuelle emnene er faglig forankret. Nemnda har ikke grunnlag til å overprøve en slik vurdering, og viker tilbake for å gjøre dette. Nemnda har heller ikke grunnlag for å vurdere klagers realkompetanse opp mot de faglige krav som stilles til utdanningen.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Rannveig Øvrevik Skoglund, Ivar Stefansson og Håvard Rørtveit, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

Sak 60/23: Klage på formelle feil – JUS221 (23/4807)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det

foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken, og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse.

Nemnda viser til fakultetets redegjørelse av formelle feil etter uhl. § 5-2. Det er en kjent risiko at å klage på sensur kan gå til ugunst for den som klager. Det foreligger ikke tilstrekkelige opplysninger som tilsier at sensor har satt karakter vilkårlig, og nemnda konkluderte med at det ikke er begått feil som kan ha hatt betydning for klagers prestasjon eller vurderingen av denne. Nemnda viser til at sensors faglige skjønn ikke er gjenstand for klage. At en sensor uttaler seg offentlig på generelt grunnlag er etter nemndas syn ikke tilstrekkelig til å fastslå at sensor hadde forutinntatte holdninger mot klager eller var inhabil.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Rannveig Øvrevik Skoglund, Ivar Stefansson og Håvard Rørtveit, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

Sak 64/23: Klage på avslag på søknad om vurderingsmelding etter frist (23/5960)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagen, og finner at den ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagen, fakultetets vurderinger av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken, og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse.

Nemnda viser til at fristen for å søke om vurderingsmelding følger studieforskriften. Når det gjelder fakultetets mulighet til å gi dispensasjon for frister viser nemnda til at fakultetet selv kan bestemme hvor strengt dette praktiseres, så lenge det praktiseres likt. Nemnda fant at fakultetet følger fast praktisk, og at fakultetets vedtak ikke rammer klager uforholdsmessig hardt. Nemnda viser til at klager har mulighet til å søke om poststudierett, og dermed ta ny eksamen i emnet.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Rannveig Øvrevik Skoglund, Ivar Stefansson og Håvard Rørtveit, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

Sak 68/23: Klage på tilrettelegging og manglende eksamensrett (16/3227)

Klagenemndas avgjørelse

Den sentrale klagenemnd har vurdert klagene, og finner at de ikke fører frem. Etter å ha gjennomgått klagene, fakultetets vurdering av saksforholdene og gjeldende regelverk kan ikke nemnda se at det foreligger noen feil ved behandlingen av denne saken, og legger Det juridiske fakultets vurderinger til grunn for sin egen avgjørelse.

Nemnda understreker at det er utenfor dens myndighet å ta stilling til hvordan fakultetet eller universitetet har løst klagers læringsmiljøsak. Nemndas mandat, jf. universitetets regelsamling, er å ta stilling til om fakultetet har handlet i tråd med gjeldende regelverk da de fattet vedtak om avslag på tilrettelegging og vedtak om manglende eksamensrett.

Universitets- og høyskolelovens § 4-3 c gir rett til individuell tilrettelegging for studenter med funksjonsnedsettelse og studenter med særskilte behov. Det følger av § 4-3 c (3) at tilrettelegging ikke må føre til en reduksjon av de faglige kravene som stilles i den enkelte utdanningen, og at den som fullfører og består en utdanning må ha oppnådd det fastsatte læringsutbyttet. I henhold til Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen § 5-5 (1) må obligatorisk undervisningsaktivitet være godkjent for å kunne fremstille seg til vurdering.

Gruppearbeid fremgår eksplisitt som en del av læringsutbyttet i emnebeskrivelsene til både JUS213, JUS214 og JUS215. Fakultetet mener dermed at det ikke kan innvilges en tilrettelegging som innebærer at en student ikke deltar på den obligatoriske undervisningsaktiviteten, da det ville ført til reduksjon av de faglige krav til utdanningen. Nemnda har ikke faglig grunnlag til å overprøve denne vurderingen og viker tilbake for å gjøre det. Nemnda kan heller ikke vedta dispensasjon for obligatorisk aktivitet, og følgelig har ikke klager rett til å avlegge eksamen uten gyldig resultat i emnenes obligatoriske aktiviteter. Nemnda vektla at fakultetet har tilbudt bytte av gruppe slik at klager kunne gjennomføre de obligatoriske aktivitetene. Nemnda konkluderte med at selv om fakultetet skulle ha forsømt sine plikter når det gjelder klagers sak om læringsmiljø, gir det i seg selv ikke grunnlag for å unntas fra faglige krav.

Konklusjon

Den sentrale klagenemnd, som i denne saken har bestått av Morten D. Haldorsen, Marguerite Lorraine Daniel, Ivar Stefansson, Martine Jordana Baarholm og Ludvig Graff, har gjort slik enstemmig:

vedtak: Klager gis ikke medhold.

[Tilbake til saklisten](#)

Orientering om oppretting av arbeidsgruppe for å utarbeide retningslinjer for bruk av ChatGPT i undervisning og prøving

Bakgrunn

Rapport fra læringsdesigngruppen: ChatGPT og andre AI-verktøy – muligheter og utfordringer for læring og vurdering ved Det juridiske fakultet, UiB ble lagt frem i studieutvalget sitt møte den 08.03.2023 (sak 11/23-4) hvor SU uttalte følgende:

“Studieutvalget takker læringsdesigngruppen for godt og effektivt arbeid. Studieutvalget mener det er viktig at rapporten blir lagt fram for alle de emneansvarlige, og at den blir gjort kjent for studentene på egnet måte. Studieutvalget vil komme tilbake til hvordan rapporten skal følges opp etter styrets behandling av saken.”

Fakultetsstyret tok saken til orientering i sitt møte den 21.03.2023 (sak 21/23).

Arbeidsgruppen

På bakgrunn av rapporten opprettes en arbeidsgruppe med henblikk på å utarbeide konkrete retningslinjer for bruk av ChatGPT i undervisning og prøving. Arbeidsgruppen består av følgende medlemmer:

- Jan-Ove Færstad (leder)
- Kristian Wederhus
- Malgorzata Agnieszka Cyndecka
- Nina Østensen
- En studentrepresentant som oppnevnes av leder

Arbeidsgruppens oppgave

Arbeidsgruppen skal fastsette retningslinjer til bruk for studentene om tillatt og anbefalt bruk av kunstig intelligens (KI) knyttet til hjemmeeksamener, kursoppgaver, arbeidsgruppeoppgaver og masteroppgaven.

Ut over retningslinjer for studentene ønskes også retningslinjer som kan hjelpe de emneansvarlige i deres utforming av undervisningsopplegg og eksamensoppgaver, samt retningslinjer knyttet til sensur.

Det settes ikke en konkret frist for arbeidsgruppen, men det er ønskelig at rapporten legges fram slik at SU får behandlet den i løpet av høsten 2023.

Oppfølging strategi 2023-2030: Handlingsplan for utdanning

Den nye strategien for Det juridiske fakultet for perioden 2023-2030, *Rettsvitenskap i front*, ble vedtatt i fakultetsstyremøte 13. juni 2023 ([se sak 59/23](#)). På samme møte ble det godkjent at strategien skal følges opp av to handlingsplaner, én for forskning og én for utdanning. Disse skal være for perioden 2024-2025 og skal behandles i FU og SU i løpet av høsten 2023 før de vedtas av fakultetsstyret. Handlingsplanene skal konkretisere hvordan målene i strategien skal kunne nås. Det er vanlig at slike planer inneholder aktiviteter og milepæler samt peker ut hvem som har ansvaret for å realisere de ulike elementene i planen.

Bakgrunn

Med en svært [langsiktig strategiplan](#) som fokuserer på visjoner og ambisjoner, er det behov for å tenke planmessig gjennom hvilke tiltak som kan bidra til å realisere de strategiske målene. Begge handlingsplanene skal inneholde tiltakspunkter på strategiens gjennomgående prioriteringer:

- Internasjonalisering
- Rekruttering
- Mangfold og likestilling
- Formidling

Ved å utarbeide tiltakspunkter for de samme prioriteringene i begge handlingsplanene vil vi knytte forskning og utdanning tettere sammen. Dette er i seg selv et mål i strategien. Parallele tiltakspunkter i de to planene vil også tydeliggjøre om og eventuelt på hvilken måte forskningsaktiviteten og utdanningsaktiviteten kan måtte prioritere ulikt for å nå de overordnede strategiske målene.

I tillegg til de gjennomgående prioriteringene kan handlingsplanene inkludere egne punkter som er særskilt for områdene.

Handlingsplan for utdanning skal særlig følge opp kapittelet om *Utdanning for framtida*, der hovedmålet er at vi skal utdanne selvstendige og kritiske jurister som har inngående kjennskap til samtidens rettssystem og kan møte nye utfordringer og ukjente problemstillinger, og slik sett utvikle retten.

Handlingsplanene skal følge opp ambisjonene mot 2030 med konkrete tiltak som legger til rette for at ambisjonene nås. Ambisjonene om utdanning er:

- Vi skal vere det leiande rettsvitenskaplege utdanningstilbodet i Noreg gjennom å vidareutvikle Bergensmodellen med studentanes læring i sentrum
- Vi skal utvikle metodisk medvit om, og interesse for, sentrale dilemma i retten og stimulere til livslang læring
- Vi skal la studentane ta del i den akademiske fellesskapen og gje dei innsikt i vitenskapleg arbeidsmåte og i forskarkvardagen
- Vi skal sikre at dei vi utdannar er oppdaterte på bruk av digitale verktøy til å løyse rettslege problemstillingar
- Vi skal vere attraktive for studentar med ulike erfaringar og perspektiv, og gjere bruk av dette mangfaldet i studiet
- Vi skal synleggjere behovet for, og verdien av, dialog med andre vitenskapar for å kunne løyse rettslege og samfunnsmessige problemstillingar

- Vi skal gjøre studentane i stand til å samarbeide med juristar frå andre land, og til å kunne forstå og gjøre seg nytte av deira perspektiv på felles rettslege utfordringar og sjølv bidra med norske perspektiv
- Vi skal stimulere til utforskning av regionale problemstillingar i lys av internasjonal rettsutvikling, i samarbeid med aktørar i Vestlandsregionen
- Vi skal utvikle forskartalent og rekruttere sterke kandidatar til ph.d.-programmet mellom anna ved hjelp av forskarlinja

Siden handlingsplanen for utdanning også skal dekke rekruttering, formidling, mangfold og likestilling må planen, i likhet med handlingsplan for forskning, dekke kapitlene *Formidling og samfunnsdialog* og *Ein organisasjon i utvikling*.

Relevante bakgrunnsdokument for arbeidet med ny handlingsplan er:

- Handlingsplan for utdanning 2020-2022 som fulgte opp forrige strategi. Handlingsplanen kan leses [her](#).
- [Læringsutbyttebeskrivelse](#) for master i rettsvitenskap
- [Fakultetsstyresak 59/23 med vedlegg](#).¹

I arbeidet med ny handlingsplan vil fakultetet også se hen til UiBs strategi og sentrale planer.

SU bes om å vurdere hvilke tiltak fra handlingsplanen 2020-2022 som kan være egnet til å realisere bestemte ambisjoner i den nye strategien og hvilke tiltakspunkter fra forrige handlingsplan og fra arbeidsprosessen med ny strategi som bør iverksettes i første del av strategiperioden. Allerede vedtatte prosesser knyttet til fortsatt innføring av ny studieordning og kvalitetsheving i denne, oppstart av LLM-program m.v. legger en del føringer.

Framdriftsplan for arbeidet med handlingsplaner for 2024-2025

Arbeidet med utforming av de to planene ledes av FU-leder, Ragna Aarli og SU-leder, Halvard Haukeland Fredriksen. Handlingsplanene skal legges fram for fakultetsstyret innen utløpet av 2023 og senest på fakultetsstyremøte 12. desember.

Et fullstendig utkast til handlingsplan bør være klar til det siste SU-møtet i høst, 22. november. Med bakgrunn i dette forslås følgende fremdriftsplan:

Dato	Aktivitet
SU-møte 24. august	Innledende diskusjon om handlingsplan for utdanning.
SU-møte 19. oktober	Forslag til handlingsplan legges fram for diskusjon. Innspill fremkommet i møtet tas med i utformingen av saken til fakultetsstyret

Saken legges fram for Studieutvalget til diskusjon

[Tilbake til sakslisten](#)

¹ I det første strategiutkastet var tiltakspunkter inkludert i teksten. Etter den skriftlige innspillsrunden ble tiltakspunktene tatt ut av strategidokumentet. Tiltakspunktene (vedlegg 3 til saken) er ikke utfyllende og er ikke vedtatt, men arbeidsdokumentet kan benyttes som utgangspunkt for arbeidet med handlingsplanen.

Nedlegging av JUS277-2-B International Copyright Law

I sak 76/22 til fakultetsstyret ble ny modell for engelskspråklige emner vedtatt. I denne saken ble det foreslått at de to emnene JUS277-2-A *Introduction to Copyright Law* (5 studiepoeng) og JUS277-2-B *International Copyright Law* (10 studiepoeng) fra og med studieåret 2023/2024 skulle slås sammen til ett emne, men tilbys både i en versjon med forventet læringsutbytte ihht. bachelornivået i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, og en versjon med forventet læringsutbytte ihht. masternivået i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Etter at denne saken ble lagt frem og ny modell ble vedtatt, ble det gjort endringer i emnet i JUS277-2-A *Introduction to Copyright Law* for våren 2023. Endringene kom som følge av at emnet fikk ny emneansvarlig idet Lillia Oprysk tok over emneansvaret fra Bernt Hugenholtz.

I sak 74/22-1 til studieutvalget *Endring av emnebeskrivelse i JUS277-2-A Introduction to Copyright Law* uttalte studieutvalget følgende:

«SU oppfordrer fakultetsstyret til å nedlegge JUS277-2-A Introduction to Copyright Law samtidig som det nye JUS277-2-C EU Copyright Law opprettes. Innholdet i det nye JUS277-2-C blir som beskrevet i vedlagte emnebeskrivelse.»

Endringen trer i kraft fra og med vårsemesteret 2023.

Etter vårsemesteret 2023 skal det vurderes om både JUS277-2-B International Copyright Law og det nye JUS277-2-C EU Copyright Law skal videreføres i ny studieordning.»

I sak 97/22 fattet fakultetsstyret vedtak i tråd med studieutvalget sin oppfordring: *«Fra og med vårsemesteret 2023 nedlegges JUS277-2-A Introduction to Copyright Law og det nye JUS277-2-C EU Copyright Law opprettes som beskrevet i vedlagte emnebeskrivelse.»*

Etter vårsemesteret 2023 skal det vurderes om både JUS277-2-B International Copyright Law og det nye JUS277-2-C EU Copyright Law skal videreføres i ny studieordning.»

Emnet JUS277-2-C EU Copyright Law er fra og med studieåret 2023/2024 videreført i to versjoner som emnene JUS2314 EU Copyright Law på bachelornivå og JUS3514 EU Copyright Law på masternivå. Spørsmålet som gjenstår, er hvorvidt også International Copyright Law skal videreføres i ny studieordning.

I det opprinnelige forslaget til modell for engelske emner så man altså for seg å tilby ett Copyright Law-emne, og at introduksjonsemnet på 5 studiepoeng ble inkorporert i 10-poengsemnet som ville tilbys i en versjon på hvert nivå. På grunn av den faglige kompetansen ved fakultetet var det i tillegg naturlig å vri innholdet i emnet fra International Copyright Law til EU Copyright Law. Denne endringen ble innført allerede fra våren 2023, og kunne på et vis sies å være en forskuttering av den planlagte sammenslåingen av emnene, bare at istedenfor å legge ned 5-poengsemnet, ble dette endret og utvidet til et 10-poengsemne. I lys av den tilgjengelige kompetansen ved fakultetet er det ikke aktuelt å videreføre International Copyright Law i ny modell, og det foreslås derfor at emnet legges ned med umiddelbar virkning. Likevel slik at det *ved behov* vil tilbys eksamen høsten 2023 og/eller våren 2024 i tråd med §3-2-4

i Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen (UiB-forskriften). Det er likevel liten sannsynlighet for at slik behov vil oppstå, idet ingen studenter fikk karakteren F i emnet våren 2023, og alle studenter som avla eksamen var internasjonale utvekslingsstudenter. Dette er en studentgruppe som svært sjeldent ønsker å gjenta eksamen for å forbedre resultat.

Forslag til uttale:

Studieutvalget anbefaler at fakultetsstyret legger ned emnet JUS277-2-B International Copyright Law. Vår 2023 var siste semester med undervisning vår 2023. Ved behov skal det tilbys eksamen i to semester i tråd med §3-2-4 UiB-forskriften.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 41/23

Møteplan H23/V24
Studieutvalget, Forskningsutvalget, Fakultetsstyret

SU-møter	FU-møter	Fakultetsstyremøter
Høsten 2023		
24.08.2023 Torsdag uke 34	22.08.23 Tirsdag uke 34	12.09.2023
19.10.2023 Torsdag uke 42 Kl. 12:30 til senest 15:30	24.10.23 Tirsdag uke 43	07.11.2023
22.11.2023 Onsdag uke 47 Kl. 12:30 til senest 15:30	21.11.23 Tirsdag uke 47	12.12.2023
Våren 2024		
17.01.2024 Onsdag uke 3	16.01.24 Tirsdag uke 3	06.02.2024
05.03.2024 Tirsdag uke 10	05.03.24 Tirsdag uke 10	19.03.2024
17.04.2024 Onsdag uke 16	16.04.24 Tirsdag uke 16	07.05.2024
22.05.2024 Onsdag uke 21	21.05.24 Tirsdag uke 21	11.06.2024

SU-møtene starter som hovedregel kl. 9.15 og slutter senest kl. 12. NB! SU-møtene i oktober og november starter 12:30 og slutter senest 15:30.

Alle FU-møter starter som hovedregel kl. 12.15 og slutter vanligvis senest kl. 14.

Alle fakultetsstyremøter starter kl. 12.15.

Møteplanen for fakultetsstyret ble vedtatt den 13.06.2023. SU- og FU-møtene avholdes som regel ca. tre uker før fakultetsstyremøtene.

I forslaget til møteplan for SU, FU og fakultetsstyret er det tatt hensyn til skolenes høstferie i uke 41, skolenes vinterferie i uke 9 samt andre ferier og helligdager.

Forslag til vedtak:

Møteplanen vedtas som foreslått i saksnotatet. (Vedtatt på sirkulasjon)

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 42/23

**Ny emneansvarlig i JUS396 Masteroppgave (60 stp) og JUS399
Masteroppgave (30 stp)**

Fra og med høstsemesteret 2023 fratredet professor Bjørnar Borvik som emneansvarlig på JUS396 og JUS399.

Forslag til vedtak

Professor Halvard Haukeland Fredriksen vikarierer for professor Bjørnar Borvik som emneansvarlig på JUS396 Masteroppgave (60 stp) og JUS399 Masteroppgave (30 stp) i høstsemesteret 2023.

Fra og med den 01.01.2024 overtar førsteamanuensis Maria Veia Lund som emneansvarlig på begge emner.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 43/23

Protokoll- og sensurfrister 2023/24

SU bes om å vedta protokoll- og sensurfrister for Det juridiske fakultet. «Protokollfrist» refererer til sensors frist for å ferdigstille sensuren, mens «sensurfrist» er den datoen sensuren gjøres kjent for kandidatene som har avlagt den aktuelle eksamen.

Det bemerkes at JUS233 Komparativ rett (2 studiepoeng) ikke fremgår på listen da frister for innlevering ikke er vedtatt enda.

Å fastsette en entydig og riktig sensur- og protokollfrist for hver enkelt eksamen bør ikke være overlatt til verken studieadministrasjonen (som har liten eller ingen innflytelse over prosessen) eller den enkelte emneansvarlige, som ikke bør bli pålagt å ta ansvar for å etterleve sentrale formelle reguleringer. Det mest nærliggende organet er SU – eventuelt i egenskap av programstyre, jf. § 9 pkt. 1 i Reglement for Det juridiske fakultet, der SU tildeles ansvar for kvalitetssikring av fakultetets studieprogrammer.

Ordinære emner

Sensur for alle ordinære emner som inngår i masterstudiet skal falle senest fem uker etter eksamens- eller innleveringsdato, jf. FOR-2018-11-29-2298 *Forskrift om frister for sensur av eksamen ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen*. For å demme opp for uforutsette forsinkelser² samt gi rom for det administrative arbeidet i forkant av sensurpubliseringen settes standard protokollfrist til to virkedager før sensurfristen. Dette betyr at enkelte emner har protokollfrist fire dager før sensurfrist, f.eks om sensurfristen er på en mandag eller tirsdag.

Masteroppgaveemner

For masteroppgaveemnene settes ikke fast sensurdato, da det opereres med flere ulike leveringsdatoer. I tillegg har vi et velfungerende og godt utprøvd system der den formelle fristen er på åtte uker, men der man aldri benytter mer enn fem uker. Vi har til nå ikke hatt forsinkelser på masteroppgavesensuren.

Spesialeemner

Når det gjelder spesialemnene er det ikke mulig å fastsette sensurdatoer i eksamensplanen, da vi ikke kan legge eksamensdatoer for disse emnene. Dette bunner i SA sitt system for eksamensplanlegging, der man ikke får sette datoer for sine eksamener – kun ønskede eksamensuker. Våre ordinære emner er unntatt dette med grunnlag i fakultetets stramme undervisningsopplegg.

² Sykdom i sensorkorpset e.l.

Klagesensur

Klagesensur vil heller ikke omfattes av dette – her genereres klagefrist ut ifra når siste kandidat får begrunnelse, og klagesensuren får da frister beregnet fem uker etter denne fristen. Så her kan vi ikke sette faste frister.

Forslag til vedtak:

Protokoll- og sensurfristene for 2023/24 vedtas som foreslått i saksfremlegget.

Vedlegg: Forslag til protokoll- og sensurfrister, studieåret 2023/2024

Forslag til protokoll- og sensurfrister, studieåret 2023/2024

Obligatoriske emner

Emne	Navn	Eksamensform	Dato	Timer	Protokollfrist	Sensurfrist
JUS100	Exfac . innføring i juridisk metode	Seminaroppgave	9.10 (innlevering)		8.11	10.11 ³
		Hjemmeeksamen	6.10	3	8.11	10.11
JUS211	Familie- og arverett	Kunnskapstest	27.10	2	29.11	1.12
JUS212	Avtalerett	Mappevurdering	15.12		17.1	19.1
JUS213	Erstatningsrett	Skoleeksamen	8.3	6	10.3	12.3
JUS214	Tings- og immaterialrett	Skoleeksamen	7.6.	6	12.7	14.7
JUS215	Juridisk metode	Semesteroppgave	20.6 (innlevering)		22.7	24.7
JUS221	Rettsstaten	Skoleeksamen	5.12	6	27.12	19.1
		Hjemmeeksamen	15.12 (innlevering)		17.1	19.1 ⁴

³ Samlet sensur med hjemmeeksamen

⁴ Sensur skal publiseres samlet (hjemmeeksamen teller 55 %, skoleeksamen 45 %)

JUS222	Forvaltningsrett	Skoleeksamen	14.6	6	17.7	19.7
JUS133	Rettskilde- og metodelære	Skoleeksamen	26.4	4	29.5	31.5
JUS134	Retts historie og komparativ rett	Hjemmeeksamen	22.3 (leveringsfrist)		24.4	26.4 ⁵
JUS135	Rettsstat og menneskerettigheter	Skoleeksamen	5.12	6	27.12	29.12 ⁶
JUS136	Obligasjonsrett	Skoleeksamen	15.12	6	17.1	19.1 ⁷
JUS231	Obligasjonsrett	Skoleeksamen	15.12	6	17.1	19.1
JUS232	Retts historie og komparativ rett	Hjemmeeksamen	22.3 (leveringsfrist)		24.4	26.4
JUS233	Retts historie og komparativ rett	Hjemmeeksamen	22.3 (leveringsfrist)		24.4	26.4
JUS241	Strafferett	Skoleeksamen	10.11	6	13.12	15.12
JUS242	Rettergang	Skoleeksamen	2.3	6	4.4	10.4
JUS243	Allmenn formuerett	Skoleeksamen	11.6	6	12.7	16.7

⁵ Går samtidig med hjemmeeksamen i JUS232

⁶ Går samtidig med skoleeksamen i JUS221

⁷ Går samtidig med skoleeksamen i JUS231

Kontinuasjoneksamen august 2024⁸

Emne	Navn	Eksamensform	Dato	Timer	Protokollfrist	Sensurfrist
JUS100	Exfac – innføring i juridisk metode	Seminaroppgave	2.8 (leveringsfrist)		4.9	9.9 ⁹
		Kunnskapstest	5.8	3	6.8	9.9
JUS211	Familie- og arverett	Kunnskapstest	6.8	2	6.9	10.9
JUS212	Avtalerett	Mappevurdering	7.8 (leveringsfrist)		6.9	10.9
JUS213	Erstatningsrett	Skoleeksamen	8.8	4	10.9	12.9

⁸Dato for kontinuasjonseksamen i JUS213, JUS214 og JUS215 er endret etter at vedtak i SU-sak 28/22 ble gjort, (vedtaket ble gjort med forbehold om endringer). Endringen er gjort for å unngå kollisjon med andre eksamener.

⁹ Samlet sensur for seminaroppgave og hjemmeeksamen

JUS214	Tings- og immaterialrett	Skoleeksamen	9.8	6	11.9	13.9
JUS215	Juridisk metode	Semesteroppgave	2.8 (leveringsfrist)		4.9	6.9
JUS221	Rettsstaten	Skoleeksamen	9.08	6	11.9	13.9
		Hjemmeeksamen	2.8 (leveringsfrist)		4.9	13.9 ¹⁰
JUS222	Forvaltningsrett	Skoleeksamen	6.8	6	6.9	10.9
JUS133	Rettskilde- og metodelære	Skoleeksamen	7.8	4	9.9	11.9
JUS134	Retts historie og komparativ rett	Hjemmeeksamen	2.8 (leveringsfrist)		4.9	6.9
JUS135	Rettsstat og menneskerettigheter	Skoleeksamen	8.8	6	10.9	12.9
JUS136	Obligasjonsrett	Skoleeksamen	5.8	6	6.9	9.9 ¹¹
JUS231	Obligasjonsrett	Skoleeksamen	5.8	6	6.9	9.9
JUS232	Retts historie og komparativ rett	Hjemmeeksamen	2.8 (innlevering)		4.9	6.9
JUS241	Strafferett	Skoleeksamen	5.8	6	6.9	9.9

¹⁰ Samlet sensur for skoleeksamen og hjemmeeksamen

¹¹ Går samtidig som JUS231

JUS242	Rettergang	Skoleeksamen	6.8	6	6.9	10.9
JUS243	Allmenn formuerett	Skoleeksamen	7.8	6.	6.9	11.9

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 44-23

Forslag til endringer i undervisningsoppsettet på fjerde semester

Bakgrunn

De emneansvarlige for ex.phil. foreslår endringer i undervisningsoppsettet (fordelingen av uker mellom Forvaltningsrett og ex.phil) for fjerde semester, basert på erfaringene fra første gjennomføring av fjerde semester i ny studieordning våren 2023.

Bakgrunnen for forslaget er et klart inntrykk av at ex.phil. blir nedprioritert av studentene, med lavere innsats underveis enn da emnet ble gitt første semester, og at hovedårsaken til dette er at undervisningen går parallelt med JUS222 Forvaltningsrett.

De emneansvarlige peker på at fremmøtet på forelesningene falt til rundt det halve i løpet av to uker. Videre bar seminarsamlingene preg av at svært mange studenter ikke hadde satt seg inn i stoffet, og dette gikk ut over diskusjonene i gruppene. På breddetesten, hvor det tidligere var 5-10 studenter som ikke klarte denne i første forsøk, var det våren 2023 hele 23 som ikke klarte den i første forsøk, med stort sett de samme spørsmålene som før, og i alle fall ikke vanskeligere spørsmål.

Studentevalueringen bekrefter inntrykket av at ex.phil. ble kraftig nedprioritert. Mange (negative) fritekstkommentarer er knyttet til at emnene går parallelt, og når det gjelder oppgitt tidsbruk på emnet, svarer 38 prosent at de har brukt 5 timer eller mindre, mens 47 prosent svarer 5-10 timer. Et emne på 10 studiepoeng over 2/3 av semesteret burde ligget på 15 timer eller mer pr. uke.

Også på et evalueringsmøte som de ex.phil.-ansvarlige ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier hadde med til sammen 16 referansegruppestudenter fra ulike seminargrupper, ble studentenes utfordringer knyttet til at de to emnene gikk parallelt, et sentralt tema.

De emneansvarliges vurdering er at nedprioriteringen innebærer at læringsutbyttet i realiteten ikke oppnås for emnet i sin helhet. Erfaringene fra vårsemesteret 2023 tilsier derfor at semesteret må legges opp på en annen måte. De emneansvarlige foreslår at ex.phil. i høyere grad går som et intensivkurs.

Den administrativt ansvarlige for 2. studieår Anne Torekoven har i samråd med de emneansvarlige for ex.phil. og JUS222 Forvaltningsrett laget en ny aktivitetsplan for vårsemesteret 2024. I den nye planen er oppstart av JUS222 Forvaltningsrett flyttet fra torsdag i uke 2 til mandag i uke 7, og store deler av undervisningen i ex.phil. er flyttet til uke 2-6. Alle forelesninger i ex.phil. gjennomføres før JUS222 Forvaltningsrett starter, og bare to av de ni seminarene går parallelt med undervisningen i JUS222. Breddetesten i ex.phil. er flyttet til fredag i uke 9, og den avsluttende innleveringen av seminaroppgave er flyttet til fredag i uke 12 (tidligere uke 17).

Forslag til vedtak:

Aktivitetsplanen for 4. semester (ex.phil. og JUS222 Forvaltningsrett) endres som foreslått i vedlegget.

Vedlegg: Utkast aktivitetsplan Exphil og Forvaltningsrett våren 2024

Utkast aktivitetsplan Exphil og Forvaltningsrett våren 2024

Utkast pr. 10.05.2023

Alle forelesningene går 10.15-12 om ikke annet er markert i kalenderen

1. 1.-5.1	1. nyttårsdag				
2 8.-12.1	Oppstart: Exphil. Forelesning Exphil	Forelesning Exphil	Forelesning Exphil	Forelesning Exphil. Exphil.- seminar (to gr.)	Exphil.- seminar
3 15.-19.1	Forelesning Exphil	Forelesning Exphil Fellesveiledning Exphil	Forelesning Exphil	Forelesning Exphil Exphil.- seminar (to gr.)	Exphil.- seminar
4 22.-26.1	Forelesning Exphil Exphil.- seminar (to gr.)	Exphil.- seminar	Forelesning Exphil Fellesveiledning Exphil	Exphil- seminar (to gr.)	Exphil.- seminar
5 29.1-2.2	Forelesning Exphil Fellesveiledning Exphil	Forelesning Exphil	Forelesning Exphil Fellesveiledning Exphil	Exphil- seminar (to gr.)	Exphil.-seminar
6 5.-9.2	Forelesning Exphil Exphil.- seminar (to gr.)	Exphil.- seminar	2xFellesveiledning Exphil	Exphil- seminar (to gr.)	Exphil.-seminar
7 12.-16.2	Oppstart JUS222 Forvaltningsrett Forelesning Fvr	Exphil- seminar (to gr.) Forelesning Fvr	Forelesning Fvr	Arbeidsgruppe 1	Exphil.-seminar
8 19.-23.2	Innlevering arbeids gr.oppg. Forelesning Fvr	Kommentering Exphil- seminar (to gr.) Forelesning Fvr	Forelesning Fvr	Arbeidsgruppe 2	Exphil.-seminar
9 26.2.1.3	Innlevering arbeids gr.oppg Forelesning Fvr	Kommentering Forelesning Fvr	Storgruppe 1	Arbeidsgruppe 3	Breddetest exphil

10 4.-8.3	Innlevering arbeidsgr.oppg. Forelesning Fvr	Kommentering Forelesning Fvr	Forelesning Fvr	Arbeidsgruppe 4	Breddetest exphil (konte)
11 11.-16.3	Innlevering arbeidsgr.oppg. Forelesning Fvr	Kommentering Forelesning Fvr	Storgruppe 2	Arbeidsgruppe 5	
12 18.-22.3	Innlevering arbeidsgr.oppg. Forelesning Fvr	Kommentering Forelesning Fvr	Forelesning Fvr	Arbeidsgruppe 6	Innleveringsfrist seminaroppgave exphil
13 25.-29.3	.			Skjærtorsdag	Langfredag
14 1.-5.4	2.påskedag	Innlevering arbeidsgr.oppg Forelesning Fvr	Storgruppe 3	Arbeidsgruppe 7	
15 8.-12.4	Obligatorisk oppgave Fvr ut mandag kl. 9, inn fredag kl. 13				
16 15.-19.4	Innlevering Arbeidsgr.oppg Forelesning Fvr	Kommentering Forelesning Fvr	Forelesning Fvr	Arbeidsgruppe 8	
17 22.-26.4	Innlevering arbeidsgr.oppg. Forelesning Fvr	Kommentering Forelesning Fvr	Storgruppe 4	Arbeidsgruppe 9	
18 29.4.-3.5	Innlevering arbeidsgr.oppg.	Forelesning Fvr	1. mai	Arbeidsgruppe 10	
19 6.-10.5	Innlevering arbeidsgr.oppg. Forelesning Fvr	Kommentering Forelesning Fvr	Storgruppe 5	Kr. Himmelfart	
20 13.-17.5				Arbeidsgruppe 11	17. mai

21 20.-24.5	2. pinsedag		Storgruppe 6	Arbeidsgruppe 12	
22 27.-31.5	Innlevering arbeids gr.oppg	Kommentering	Storgruppe 7		
23 3.-7.6	Oppsummerings- forelesning				
24 10.-14.6					SKOLE- EKSAMEN JUS222 Forvaltningsrett
25 17.-21.6					

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 45/23

Søknad om endring av forhåndsgodkjenning fra Universitetet i Stavanger

Historikk

I studieutvalget sitt møte den 04.06.2020 ble sak om forhåndsgodkjenning av ny studiemodell ved Universitetet i Stavanger behandlet:

Sak 48/20	Søknad fra Universitetet i Stavanger om forhåndsgodkjenning av bachelorgrad som grunnlag for opptak til toårig master og som grunnlag for godskrivning i femårig master. Notat fra studieadministrasjonen [JOSP] .
Vedtak	<ol style="list-style-type: none"> Den skisserte studiemodellen fra Universitetet i Stavanger vil gi grunnlag for <ol style="list-style-type: none"> opptak til toårig master i rettsvitenskap ved UiB godskrivning av 1. – 3. år i femårig master i rettsvitenskap ved UiB Godskrivning av mindre enheter enn en hel bachelorgrad avgjøres av de enkelte emneansvarlige ved Det juridiske fakultet i Bergen på grunnlag av emnebeskrivelse fra Universitetet i Stavanger.

Forhåndsgodkjenningen ble senere endret i SU-sak 71/21 (vedtatt 02.11.2021):

[Sak 71/21](#)**Vedtak**

Søknad fra Universitetet i Stavanger om endring av forhåndsgodkjenning
Den reviderte studiemodellen ved Universitetet i Stavanger (bachelor i rettsvitenskap) hvor det tilbys valgemnene: veldferdsrett, arbeidsrett, toll og relaterte juridiske emner, law and economics, internship og prosedyrekonkurransen gir grunnlag for:

- opptak til toårig master i rettsvitenskap ved UiB
- godskrivning av 1.-3. studieår i femårig master i rettsvitenskap ved UiB

I desember 2022 ble forhåndsgodkjenningen igjen endret slik at de konkrete valgemnene som tilbys ikke er spesifisert i vedtaket:

[Sak 78/22](#)**Vedtak**

Forhåndsgodkjenning av valgemne fra UiS
Forhåndsgodkjenning av bachelor i rettsvitenskap fra Universitetet i Stavanger endres til følgende:

- Bachelor i rettsvitenskap fra Universitetet i Stavanger, hvor det tilbys juridiske valgemner, vil gi grunnlag for
 - opptak til toårig master i rettsvitenskap ved UiB
 - godskrivning av 1.-3. studieår i femårig master i rettsvitenskap ved UiB

Den er en forutsetning at Universitetet i Stavanger underretter fakultetet dersom nye valgemner opprettes som kan inngå i graden bachelor i rettsvitenskap.

Endring av forhåndsgodkjenning

UiS ønsker fra studieåret 2024/25 å justere studieplanen slik at EU/EØS rettsdelen i studieprogrammet økes fra 15 til 20 studiepoeng, og obligasjonsrett-emnet reduseres fra 25 til 20 studiepoeng. Videre ønsker de å flytte emnet BRV-215 Immaterialrett fra tredje til sjette semester.

I tillegg er det foreslått å endre vurderingsformen på Ex.phil. og juridisk metode I. «Dette for å lette karakterpresset og tilpasse praksisen ved UiB, som har vurderingsformen bestått/ikke bestått på første året.», jf. søknaden. Til dette bemerkes at UiB har karakterfritt første semester – ikke første studieår.

Denne type søknad har tidligere vært vurdert utfra det kriterium at innholdet i bachelorgraden ved UiS må være «tilnærmet likt» de tre første årene ved UiB, altså at det er tilstrekkelig om studieprogrammet i sin helhet svarer til de første tre årene ved UiB. Vi viser til argumentasjonen i sak 48/20: «Tradisjonelt har elementene alene vært betraktet annerledes enn elementene i en helhet, med henvisning til at «det man taper på gyngen, vinner man på karusellen» når man har en helhet. Det kan være forsvarlig med litt mindre av det ene når man (av den grunn) har litt mer av det andre.»[..]

Dersom studenter fra UiS søker godkjenning av enkeltemner, avgjøres dette av de enkelte emneansvarlige på grunnlag av emnebeskrivelsene fra UiS.

Studieadministrasjonen innstiller med dette til at endringen i studieprogrammet fra studieåret 2024/25 ikke får betydning for forhåndsgodkjenningen.

Forslag til vedtak:

1. Studieplanen på Bachelor i rettsvitenskap ved Handelshøgskolen UiS som trer i kraft fra studieåret 2024/25, hvor det tilbys juridiske valgemenner, vil gi grunnlag for
 - a. opptak til toårig master i rettsvitenskap ved UiB
 - b. godskriving av 1.-3. studieår i femårig master i rettsvitenskap ved UiB
2. Godskriving av mindre enheter enn en hel bachelorgrad avgjøres av de enkelte emneansvarlige ved Det juridiske fakultet i Bergen på grunnlag av emnebeskrivelsene fra Universitetet i Stavanger.

Universitetet i Stavanger plikter å underrette Det juridiske fakultet, UiB dersom valgemenner i bachelor i rettsvitenskap opprettes eller nedlegges.

Vedlegg: Søknad fra Universitetet i Stavanger

Vedlegg 1: Søknad fra UiS

Stavanger 07.06.2023

Forslag til endring av studieplanen på Bachelor i rettsvitenskap ved Handelshøgskolen UiS fra studieåret 2024/2025

Handelshøgskolen UiS ved avdelingsleder henvender seg herved til Det juridiske fakultetet ved UiB med forespørsel om forhåndsgodkjenning av endringer i studieprogrammet på Bachelor i rettsvitenskap.

Bakgrunnen for forslag om justering av fagsammensetningen/endring av studieplanen til bachelor rettsvitenskap er å få mer plass til EU/EØS rettsdelen i studieprogrammet. Det er et klart behov for at studentene skal få mer innsikt i EU/EØS rett i løpet av sine studier, og med dette gis det mulighet til å utvide pensum til å også omfatte den materielle delen av EU/EØS retten.

Forslagene til justering er som følger:

- NIRI faget (Norske og internasjonale rettslige institusjoner på 15 sp) forslås delt opp:
 - Statsrett 5 sp som et eget fag i 4.semester som vil gå på norsk.
 - Public International Law 5 sp på engelsk i 4. semester
 - «EU and EEC law» 10 sp på engelsk i 4. semester
- Flytte BRV215 Immaterialrett 5 sp fra tredje semester til sjette semester, som gjør at tredje semester blir: BRV350 Tingsrett 10 sp, BRV220 Erstatningsrett 10 sp og BRV210-2 Forvaltningsrett II 10 sp
- Redusere BRV380 Obligasjonsrett 25 sp til 20 sp.

Basert på forslag om justering av fagsammensetningen vil en eventuell ny studieplan bli seende slik ut:

1. semester (høst 202X)	HHEXPHIL (10) Examen Philosophicum	HHEXFAC (10) Juridisk forprøve	BRV105 (10) Forvaltningsrett I	
2. semester (vår 202X)	BRV130 (10) Familie og arverett	BRV110 (10) Avtalerett	BRV120 (10) Juridisk metode I	
3. semester (høst 202X)	BRV220 (10) Erstatningsrett	BRV350 (10) Tingsrett	BRV210-2 (10) Forvaltningsrett II	
4. semester (vår 202X)	BRVxxx (5) Statsrett	BRVXXX (5) International public law	BRV XXX (10) EU/ECC law	BRV230 (10) Human rights law
5. semester (høst 202X)	Utveksling (30)	Eller: BRV360 (10) Arbeidsrett BRV400 (10) Law and Technology		

		BRV398 (10) Law and economics		
		BRV305 (10) Velferdsrett		
		BRV385 (10) Praksis/internship		
6. semester (vår 202X)	BRV380 (20) Obligasjonsrett	BRV330 (5) Rettskultur og komparativ rett	BRV215 (5) Immaterialrett	

I tillegg, har Studieprogramrådet for Bachelor i rettsvitenskap i sitt møte 22.5.2023 foreslått å vurdere endring av vurderingsformen på emner Ex Phil, og Juridisk metode I til bestått/ikke bestått (i tillegg til Juridisk forprøve som hadde denne vurderingsformen fra før). Dette for å lette karakterpresset og tilpasse praksisen ved UiB, som har vurderingsformen bestått/ikke bestått på første året.

Håper dere kan behandle dette forslaget og gi oss tilbakemelding snarest.

Med vennlig hilsen,

Lana Bubalo

Studieprogramleder for bachelor i rettsvitenskap

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 46/23**Plikt til å søke endelig godkjenning av delstudier fra utlandet****Bakgrunn**

Studieadministrasjonen ved fakultetet opplever med jevne mellomrom at studenter som har fått forhåndsgodkjenning av utvekslingsopphold, av ulike grunner ikke ønsker å søke endelig godkjenning av emnene. Problemstillingen er typisk at studentene har tatt emner ved UiO som de heller ønsker å ha i graden. Studentene får til svar at emner fra utveksling har forrang på vitnemålet, og at godskrevne emner fra utvekslingsopphold som hovedregel skal inngå i mastergraden. Hvis en student har insistert på å ikke søke endelig godkjenning av emnene de tok på utveksling, og dermed etterlate «plass» på vitnemålet til andre emner, har vi ikke funnet grunnlag i regelverket til å si at studentene har plikt til å søke om endelig godkjenning.

Når fakultetet ønsker og forventer at studentene søker om endelig godkjenning av studiene fra utlandet er det fordi fakultetet bruker store ressurser på å legge til rette for utvekslingsopphold. Utveksling er et uttalt politisk mål, og andelen studenter som har utvekslet som del av grad måles og rapporteres. Fakultetet ønsker derfor at fullførte utvekslingsopphold skal inngå som del av grad.

I dagens regelverk finnes følgende regler om dette:

§ 8-1 Vitnemål: Utstedelse og grunnlag

(...)

5. Som hovedregel kan graden ikke inneholde mer enn 300 studiepoeng, eller 120 studiepoeng for [MAJUR-2](#). Der utdanningsplanen inneholder mer enn det som kan inngå i graden, gjelder følgende:

- a. Emner godskrevet etter utveksling har prioritet
- b. Emner tatt ved UiB har prioritet foran emner tatt ved andre norske institusjoner, eller andre institusjoner uten utvekslingsavtale.

§ 6- 4 Regler om saksbehandling i forbindelse med utveksling – studieordningen av 2003

(...)

4. Studenter skal søke om endelig godkjenning av delstudier i utlandet senest én måned etter at offisiell dokumentasjon på oppnådd resultat er mottatt.

5. En student som har fått forhåndsgodkjent, og har bestått, spesialemnene som delstudier i utlandet, kan ikke ta ytterligere spesialemnener i mastergraden.

§ 6-5 Regler om saksbehandling i forbindelse med utveksling – studieordningen av 2021

1. Utveksling på tredje studieår:

(...)

d. Studenter skal søke om endelig godkjenning av delstudier i utlandet senest én måned etter at offisiell dokumentasjon på oppnådd resultat er mottatt.

e. En student som har fått forhåndsgodkjent, og har bestått, 6. semester i masterprogrammet som delstudier i utlandet, kan ikke ta ytterligere valgemner på bachelornivå i mastergraden.

Det er problematisk om fakultetets utvekslingsprogram, som det legges betydelig med innsats og ressurser i, i praksis kan fungere som reisebyrå. For å unngå disse situasjonene i framtiden foreslår administrasjonen at det tydeliggjøres i regelverket at studenter som har fått forhåndsgodkjent og bestått delstudier i utlandet, må søke om endelig godkjenning av emnene.

Forslaget er at § 6-4 nr. 4 og 5 og § 6-5 nr.1 bokstav d og e endres slik (endringer i kursiv):

§ 6-4 Regler om saksbehandling i forbindelse med utveksling – studieordningen av 2003

(...)

4. *Studenter som har fått innvilget forhåndsgodkjenning av delstudier i utlandet må søke om endelig godkjenning.* Studenter skal søke om endelig godkjenning av delstudier i utlandet senest én måned etter at offisiell dokumentasjon på oppnådd resultat er mottatt.

5. En student som har fått forhåndsgodkjent, og har bestått, spesialemnene som delstudier i utlandet, kan ikke ta ytterligere spesialemnener i mastergraden, *og vil ikke få innvilget godkjenning av valg- eller spesialemnener fra andre institusjoner i graden sin.*

§ 6-5 Regler om saksbehandling i forbindelse med utveksling – studieordningen av 2021

1. Utveksling på tredje studieår:

(...)

d. *Studenter som har fått innvilget forhåndsgodkjenning av delstudier i utlandet må søke om endelig godkjenning.* Studenter skal søke om endelig godkjenning av delstudier i utlandet senest én måned etter at offisiell dokumentasjon på oppnådd resultat er mottatt.

e. En student som har fått forhåndsgodkjent, og har bestått, 6. semester i masterprogrammet som delstudier i utlandet, kan ikke ta ytterligere valgemner på bachelornivå i mastergraden, *og vil ikke få innvilget godkjenning av valgemner fra andre institusjoner i 6. semester av graden sin.*

2. Utveksling på femte studieår

(...)

c. *Studenter som har fått innvilget forhåndsgodkjenning av delstudier i utlandet må søke om endelig godkjenning. En student som har fått forhåndsgodkjent, og har bestått, spesialemnene som delstudier i utlandet, kan ikke ta ytterligere spesialemnener på femte studieår, og vil ikke få innvilget godkjenning av spesialemnener fra andre institusjoner i graden sin.*

d. Ytterligere regler...

Vedtaksforslag:

Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen §§ 6-4 og 6-5 endres som foreslått.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 47/23

Endring av studieplan for Master of Laws (LL.M.) Programme in EU and EEA Law

Fakultetsstyret vedtok i sak 79/22 studieplanen for Master of Laws (LL.M.) Programme in EU and EEA Law (Se også sak 52/22-4 til studieutvalget). Masterprogrammet ble formelt opprettet av universitetsstyret 24. november 2022 i universitetsstyresak 105/22. Oppstart av programmet er satt til august 2024.

Parallelt med opprettelsen av fakultetets første LLM-program har det gjennom studieåret 2022/2023 pågått en større omlegging av den engelskspråklige emneporteføljen, der de engelskspråklige emnene fra og med studieåret 2023/2024 som hovedregel tilbys i to varianter med ulike emnekoder: Den ene versjonen av emnet har læringsutbyttebeskrivelse i samsvar med bachelornivået i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, og den andre versjonen av emnet har læringsutbyttebeskrivelse i samsvar med masternivået i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (se sak 76/22 til fakultetsstyret). I oversendelsesbrevet til søknaden om oppretting av LLM-programmet kommenterte fakultetet utfordringene ved å opprette en LLM samtidig som den engelskspråklige emneporteføljen var i endring, og informerte om at det derfor raskt ville måtte komme justeringer i studieplanen for LLM-programmet som følge av endringene i den engelske emneporteføljen (se sak 51/22-5 til studieutvalget).

Endringene som må gjøres er kun mindre justeringer idet emnekodene som gjaldt til og med 22/23, og som ble oppgitt i studieplanen på tidspunktet da LLM-programmet ble opprettet, må oppdateres til emnekodene som gjelder fra og med 23/24. I tillegg er navnet på ett av emnene som skal inngå i LLM-programmet endret for å reflektere innholdet i emnet bedre. Det gjelder emnet som tidligere het EU and EEA Commercial Law. Tilsvarende emne etter ny modell heter nå isteden Free Movement under EU and EEA Market Law.

Videre er det slik at tre av emnene som var tenkt å kunne inngå som det valgfrie emnet i semester to av LLM-programmet, etter omleggingen kun tilbys på bachelornivå. Dette gjelder emnene European Human Rights (nå delt i to emner: Introduction to European Human Rights og Fair Trials in Europe), Comparing Legal Cultures in Europe og Constitution, Courts and Politics.

I sak 52/22-2 til studieutvalget og sak 76/22 til fakultetsstyret der forslag til modell for de engelskspråklige emnene ble behandlet, var spørsmålet om hvorvidt disse emnene også skulle tilbys i en masterversjon ikke endelig besvart. Emnene er etter sitt innhold, og etter hvilken studentgruppe som er den primære målgruppen, vurdert til å være best egnet på bachelornivå. Hensynet til LLM-programmet var det eneste argumentet for å også tilby en masterversjon av emnene.

Studieutvalget uttalte følgende i sak 52/22-2:

(...) Til spørsmålet om hvorvidt JUS290-2-A Comparing Legal Cultures, JUS286-2-A Constitution and Politics samt European Human Rights II skal tilbys på både bachelor- og masternivå med henblikk på at emnene kan inngå i det kommende LLM-programmet i EU og EØS-rett ved fakultet, oppfordrer studieutvalget til at det undersøkes hvorvidt det er mulig å åpne for at LLM-studenter ved fakultetet kan ta et spesialemne på bachelornivå. Dersom dette er mulig, ser studieutvalget ikke noen grunn til at disse emner opprettes som mastervariant. (...)

I sak 76/22 til fakultetsstyret bemerker dekan og fakultetsdirektør følgende: *Dekan og direktør er både enig i at mulighetene for at LLM studentene kan ta et spesialemne på bachelornivå bør utredes (med de konsekvensene dette har for de tre aktuelle spesialemnene) og den justeringen som SU foreslo i vedtaksforslagets pkt. 1.*

Som oppfølging av uttalen fra Studieutvalget og dekan og fakultetsdirektørs merknad, har studiedekanen undersøkt og vurdert hvorvidt de tre aktuelle emnene som i utgangspunktet kun tilbys på bachelornivå kan inngå i LLM-programmet i EU og EØS-rett.

Vurdering av nivå på emner i LLM-programmet

Formelt er det opp til programstyret (studieutvalget) å avgjøre studieplanen for LLM-programmet, inkludert hvilke emner som kan inngå i programmet. Studieutvalget som programstyre er ansvarlig for å sikre kvaliteten i studieprogrammet, og det norske kvalifikasjonsrammeverket er et av verktøyene i dette arbeidet. Det norske kvalifikasjonsrammeverket har sju nivå, og hvert nivå har tilhørende standarder eller deskriptorer som bestemmer nivået på læringsutbyttet. De ulike nivåene i kvalifikasjonsrammeverket skal representere en progresjon, og det betyr at nivåene skal vise en økende grad av kompleksitet i læringsutbyttet. Bachelornivået regnes som nivå 6 («første syklus»), mens masternivået regnes som grad 7 («andre syklus»). Læringsutbyttet av et emne på masternivå skal være større enn læringsutbyttet av et emne på bachelornivå, på samme måte som læringsutbyttet av en grad på masternivå skal være større enn læringsutbyttet av en grad på bachelornivå. Læringsutbyttet på emnenivå skal bidra til å oppfylle forventet læringsutbytte på programnivå, og det bør være samsvar mellom nivå på emner og nivå på programmet. For å sikre kvalitet i LLM-programmet bør studieutvalget derfor ikke tillate at emner fra bachelornivå inngår i LLM-programmet.

Videre har fakultetet gjennom omlegging av den engelske emneporteføljen arbeidet for at det forventede læringsutbyttet i de engelskspråklige emnene skal samsvare bedre med nivået studentene er kommet til i sin studieprogresjon. Differensieringen mellom emner (og studenter) på hhv. bachelornivå og masternivå er også ventet å heve nivået og øke læringsutbyttet i emner på 5. studieår i masterprogrammet i rettsvitenskap. Det ville være inkonsekvent av studieutvalget å arbeide for nivåheving i emnene på 5. studieår i masterprogrammet i rettsvitenskap, og ikke samtidig kreve det samme høye nivået på emnene i LLM-programmet.

At emner på bachelornivå inngår i LLM-graden vil videre komplisere eventuell godkjenning av LLM-programmet som tilsvarende 5. studieår i det femårige masterprogrammet eller siste studieår av det toårige masterprogrammet. Man ville i så fall måtte spesifisere hvilke deler av LLM-

programmet som godkjennes som tilsvarende spesialemer i det femårige programmet, og også understreke at et eventuelt valgemne i LLM-graden som er på bachelornivå ikke kan godkjennes som del av femårig masterprogram i rettsvitenskap, eller at studenter som tas opp til LLM-programmet på bakgrunn av helt eller delvis fullført masterprogram i rettsvitenskap ikke bør velge enkelte av valgemnene som kan inngå i LLM-programmet, idet disse vil ha samme faginnhold som emner studentene har tatt som del av det norske masterprogrammet.¹²

Etter dette mener studiedekanen at emnene European Human Rights (Nå JUS2307 Introduction to European Human Rights og JUS2306 Fair Trials in Europe), Constitution, Courts and Politics og Comparing Legal Cultures in Europe ikke lenger er aktuelle som valgemner i LLM-programmet i EU- og EØS-rett.

Antallet LLM-studenter som ville kunne kommet til å ta et av disse emnene dersom det ble opprettet en masterversjon av emnet, forventes å ville være så lavt at det av ressurs hensyn ikke er forsvarlig å opprette masterversjoner av disse emnene kun av hensyn til LLM-programmet, når emnene ellers er vurdert som best egnet på bachelornivå. De tre emnene har foreløpig stått på en liste med i alt seks emner som studentene kan velge blant som valgfritt emne i LLM-graden. I tillegg kan studentene velge å heller ta det siste av de tre emnene der de ifølge studieplanen skal velge to blant tre. Antall LLM-studenter på hvert av de tre eller seks valgfrie emnene vil derfor ikke være nok til å forsvare å opprette og drifte emnene.

Uten disse tre emnene på listen over valgfrie emner som kan inngå i LLM-programmet, vil studentene ha i alt 4 emner å velge blant til de 10 valgfrie studiepoengene på vårsemesteret (inkludert det siste av de tre «semiobligatoriske» emnene som studentene skal velge to av). Etter studiedekanens syn gir dette tilstrekkelige valgmuligheter for studentene på LLM-programmet.

Studieplanen med de foreslåtte justeringene markert med spor endringer, følger som vedlegg.

Forslag til vedtak:

Studieplanen for Master of Laws (LL.M.) Programme in EU and EEA Law endres som foreslått. Endringene trer i kraft umiddelbart.

Vedlegg: Studieplan for Master of Laws (LL.M.) Programme in EU and EEA Law

[Tilbake til sakslisten](#)

¹² Innholdet i Comparing Legal Cultures in Europe vil være dekket av det obligatoriske emnet JUS232 Retts historie og komparativ rett og innholdet i Introduction to European Human Rights vil være dekket av det obligatoriske emnet JUS221 Rettsstaten.

Studieplan for Master of Laws (LL.M.) Programme in EU and EEA Law

Godkjenning:

Studieplanen er godkjend av:

Universitetsstyret: 24.11.2022 (sak 105/22 til universitetsstyret)

Programstyret: 15.09.2022 (sak 52/22-4 til studietutvalget)

Juridisk fakultet: 27.09.2022 (sak 79/22 til fakultetstyret)

Studieplanen vart justert:(dd.mm.år)

Evaluering:

Studieprogrammet vart sist evaluert:(dd.mm.år)

Neste planlagde evaluering:(dd.mm.år)

Kategori	Infotype	Tekst
Namn på studieprogrammet, nynorsk		Master of Laws (LL.M.) Programme in EU and EEA Law
Navn på studieprogrammet, Bokmål		Master of Laws (LL.M.) Programme in EU and EEA Law
Name of the programme of study, English		<i>Master of Laws (LL.M.) Programme in EU and EEA Law</i>
Namn på grad Name of qualification	SP_GRADEN	Master of Laws (LL.M.) in EU and EEA Law
Omfang og studiepoeng ECTS credits	SP_OMFANG	The Master of Laws programme in EU and EEA Law is 90 ECTS credits, completable over one and a half year.
Fulltid/deltid Full-time/part-time	SP_FULLDEL	Full time
Undervisningsspråk Language of instruction	SP_SPRAK	English
Studiestart - semester Semester	SP_START	Autumn
Mål og innhald Objectives and content	SP_INNHALD	<p>The Master of Laws programme in EU and EEA Law provides participating Norwegian and international students with in-depth and comprehensive knowledge of both institutional and substantive aspects of EU and EEA law. The programme is designed to prepare students for a wealth of practical and/or theoretical EU/EEA legal issues that they may encounter in practice, for example when working as private or public lawyers, judges, or when working in other fields – such as academia, journalism and other media, banking and finance, insurance, shipping and many more. In light of its particular focus on EEA issues, the Master of Laws programme in EU and EEA law is unique, and the first of its kind in the world.</p> <p><u>The first semester (autumn I):</u> starts off with the course JUS3500 EU and EEA Institutional Law and Policymaking, an interdisciplinary introduction to the institutional and constitutional aspects of both EU and EEA cooperation. As a gateway to the programme's substantive EU/EEA law modules, the students will here learn about the policies and political integration theories explaining the current legal structures, in combination with traditional legal dogmatic perspectives on the distribution and nature of competences of the EU/EEA/EFTA institutions, the political and legal principles and rules guiding their decision-making, and how they cooperate – both with each other and with the constituent Member States – in practice. The implementation and impact of EU and EEA law in the Member States, and</p>

		<p>the levels of discretion they enjoy in various fields, will be a central theme here – and a recurring topic throughout the entire programme.</p> <p>After having completed the introductory course, the remainder of the first semester will focus on the fundamental principles governing the core aspects of EU and EEA cooperation – namely free movement rights and competition law which will be studied through the two courses “JUS3501 Free Movement under EU and EEA Market Law EU and EEA Commercial Law” and “JUS3509 Competition Law”.</p> <p><u>The second semester (Spring):</u> will open for further specialization through various semi-obligatory and elective courses. Students will take three courses (each of 10 ECTS) and at least two of them must be among the three semi-obligatory specialisation courses on the programme which are JUS3502 EU and EEA state aid law, JUS3515 EU and EEA Public Procurement Law and JUS330-A EEA Moot Court.</p> <p>Instead of taking all of the three semi-obligatory courses, students may also choose one of the following elective courses: JUS3503 Privacy and Data Protection – GDPR, European Human Rights, JUS3514 EU International Copyright Law, Constitution and Politics, or JUS3511 International Climate Law, or Comparing Legal Cultures in Europe.</p> <p>The courses to be taken in the second semester will build directly on knowledge and skills attained during the first semester and will cover a wide range of substantive legal issues.</p> <p>Alternative to taking an elective course at the Faculty of Law, students may also choose to study EU/EEA law-related courses abroad, either at one of the Faculty of Law’s partner universities or by attending a summer programme and have this accepted in lieu of their 10 ECTS elective course.</p> <p><u>The final semester (autumn II):</u> will be devoted to legal research and the writing of a master’s thesis on a chosen EU/EEA law topic. Preparatory work with the thesis will nevertheless begin already from the very first weeks of the programme and be followed up throughout in the form of lectures and seminars. The lectures and seminars are designed to teach the students how to conduct and write legal research in the field, including matters such as how to identify and choose a topic, seeking out legal sources, drafting skeletons etc. A supervisor will be made available to each student.</p> <p>Site visits to certain key national and/or international institutions working with EU/EEA law on a day-to-day basis and optional participation at local seminars and conferences on EU/EEA law related topics throughout the programme, including presentations of ongoing research projects by Law Faculty members, will provide further important insights and context for students admitted to the Master of Laws programme</p>
--	--	---

<p>Læringsutbytte</p> <p>Required learning outcomes</p>	<p>SP_UTBYTTE</p>	<p>On completion of the programme the candidate should have the following learning outcomes:</p> <p>Knowledge</p> <p>The Master of Laws in EU and EEA Law candidate shall have:</p> <p>Thorough knowledge and understanding of the core legal principles and rules governing EU and EEA cooperation concerning the internal market, competition law, and certain ancillary policies thereto.</p> <p>Thorough knowledge and understanding of the relationship between the EU and EEA policymaking and regulatory regimes, and their relationship to the national political and legal systems of the EEA Member States.</p> <p>Thorough knowledge of the international and national mechanisms ensuring proper surveillance and enforcement of EU and EEA law, and how they interact, in practice.</p> <p>Awareness of the most recent developments in the case-law of the EU and EFTA Courts and national courts of the EEA states concerning on both institutional and substantive matters</p> <p>Familiarity with the main theories of European integration, and general knowledge and understanding of the polity, politics, and policies of the EU and EEA.</p> <p>Skills</p> <p>The Master of Laws in EU and EEA Law candidate shall have developed:</p> <p>A strong grounding in various legal research skills and techniques particular to EU and EEA law.</p>
--	-------------------	--

		<p>The ability to read and critically analyse and assess various EU/EEA legal texts and academic works in an independent fashion.</p> <p>Advanced written and oral English skills, including the clear and succinct expression of ideas through presentations and case-studies.</p> <p>The ability to relate knowledge acquired on the programme to current events and developments within the EU and EEA.</p> <p>The ability to discuss and reflect on various EU/EEA policies, the institutional arrangements behind them, and their possible legal and policymaking implications both presently and in the future.</p> <p>General competence</p> <p>After completing the programme, the Master of Laws in EU and EEA Law candidate can</p> <p>think critically, independently, and constructively</p> <p>work independently and in cooperation with others</p> <p>advise on legal issues presented by factual situations</p> <p>condense and explain complex legal arguments to a non-specialist audience</p> <p>communicate reasoning within the field of EU and EEA Law in a clear and precise manner, orally and in writing to the academic community and the public</p> <p>apply the knowledge and skills acquired in the field of EU and EEA Law to carry out tasks within given timeframes</p>
<p>Opptakskrav Admission requirements</p>	<p>SP_OPPTAK</p>	<p>To apply for the Master of Laws Programme in EU and EEA Law you must have obtained a bachelor's degree in law (3- or 4-years' duration) or have completed studies equivalent to a bachelor's degree in law.</p>

		<p>You also need to document:</p> <p>That you have obtained a minimum average grade of Norwegian grade C (The Norwegian grade C equals to the grade C in the ECTS system or to the US grade B.)</p> <p>Proficiency in English</p>
Tilrådte forkunnskaper Recommended previous knowledge	SP_ANBFORK	Prior knowledge in the form of an introductory, undergraduate course on EU/EEA law will be an advantage.
Innføringsemne Introductory courses	SP_INNFORI	
Obligatoriske emne Compulsory units	SP_OBLIGAT	<p>First semester (Autumn I):</p> <p>JUS3500 EU and EEA Institutional Law and Policymaking (10 ECTS) JUS287-2-A JUS3501 Free Movement under EU and EEA Market Commercial Law (10 ECTS) JUS3509JUS258-2-B Competition Law (10 ECTS)</p> <p>Second Semester (Spring): Students must choose at least two of the following three semi-obligatory courses: JUS3502 JUS291-2-A EU and EEA State Aid Law (10 ECTS) JUS3515 JUS258-2-A EU and EEA Public Procurement Law (10 ECTS) JUS330-A JUS330-A-A/JUS330-A-B EEA Moot Court (10 ECTS)</p> <p>Third semester (Autumn II): Master's Thesis</p>
Spesialisering Specialisation	SP_SPELIAL	<p>Second semester (Spring): Students must choose at least two of the following three semi-obligatory courses: JUS3502 JUS291-2-A EU and EEA State Aid Law (10 ECTS) JUS3515 JUS258-2-A EU and EEA Public Procurement Law (10 ECTS) JUS330-A JUS330-A-A/JUS330-A-B EEA Moot Court (10 ECTS)</p>
Tilrådte valemne Recommended electives	SP_VALGFRI	<p>Second semester (spring): Students not choosing to follow all of the three specialization courses must instead choose <u>either</u>:</p> <p>1) One of the following elective courses: JUS3503 JUS294-2-A Privacy and Data Protection – GDPR (10 ECTS) JUS3511 JUS277-2-B International Copyright Law (10 ECTS)</p>

		<p>JUS286 2 - A Constitution and Politics (10 ECTS) JUS3511 JUS271 2 - E International Climate Law (10 ECTS) JUS276 2 - B European Human Rights (20 ECTS) or: 2) Studies abroad: Alternative to following one of the elective courses at the University of Bergen's Faculty of Law, students may study EU/EEA law-related courses or a summer programme at one of the Faculty of Law's partner universities abroad.</p>
Rekkefølge for emne i studiet Sequential requirements, courses	SP_REKKEFO	<p>The courses should be studied in the order of the semester they belong to (that is to say autumn I, spring, autumn II). 60 ECTS should be completed before the writing of the master's thesis.</p> <p>Under special circumstances and upon application, students may be granted a diverging education plan.</p>
Delstudium i utlandet Study period abroad	SP_DELSTUD	<p>Students can benefit from the Faculty of Law's wide selection of exchange agreements with partner universities across Europe: https://www.uib.no/en/jur/100219/international-collaboration</p> <p>Instead of taking an elective course at the University of Bergen's Faculty of Law in the spring semester of the programme, students can choose to study EU/EEA law-related course(s) at a partner university, or in a summer programme abroad and have this accepted in lieu of their 10 ECTS elective course.</p>
Arbeids- og undervisningsformer Teaching and learning methods	SP_ARBUND (Erstatter SP_UNDMETO)	<p>Teaching on the majority of the courses offered on the Master of Laws programme will generally consist of lectures and Master Classes. The latter are workshops designed to integrate the students into the teaching, using flipped classrooms, group and/or individual presentations, debates, or moot court exercises.</p> <p>Teaching will generally be held in physical spaces, complemented by the use of digital teaching resources (e.g. for open question and answer sessions with teachers, exercises related to identifying and finding various legal resources etc.) Students will have personal teaching (one-on-one sessions) with their assigned supervisor when writing their master's thesis.</p> <p>Teaching on the courses will be supplemented through optional attendance at internal and/or external conferences and seminars on EU/EEA law related topics throughout the programme, and presentations of ongoing research projects by Law Faculty staff. In addition, students attending the Master of Laws programme will be assigned a personal tutor amongst Faculty staff, with whom they will meet at least twice each semester to follow up their progress.</p>

Vurderingsformer Assessment methods	SP_VURDERI	Assessment on the individual courses forming part of the Master of Laws programme in EU and EEA law will vary from one course to another, but will generally consist of one or more of the following assessments forms: Written (school) examination, obligatory course work, take-home examination, oral examination and multiple-choice testing.
Litteraturliste Reading list		The syllabus for each constituent course forming part of the programme is listed at least 4 weeks prior to the start of each course, and normally by 1 June (for Autumn courses) and 1 December (Spring courses) each year.
Karakterskala Grading scale	SP_KSKALA	With the exception of the courses EU and EEA Institutional Law and Policymaking and EEA Moot Court, which are graded pass/fail, all courses on the programme (including the Master's thesis) will be graded A-E for pass and F for fail.
Vitnemål og vitnemålstillegg Diploma and Diploma Supplement	SP_VITNEM	The diploma will be issued upon completion of the Master of Laws degree.
Grunnlag for videre studium Access to further studies	SP_KOMPETA	<i>Not applicable</i>
Relevans for arbeidsliv Employability	SP_ARBLREL	Completion of the Master of Laws degree in EU and EEA law will be relevant to pursuing a wide variety of professions – primarily in law, but also in other fields where specialist legal knowledge may prove helpful. While some lawyers enter the business world, for example in banking, insurance, trade, industry or shipping, others work in public administration such as tax or social security offices and national competition authorities. National ministries are also popular and important employers for lawyers with specialist knowledge in EU and EEA law, and there are many opportunities in international organizations (EU, EFTA, UN, WTO etc.) One can also work with research and teaching at universities and colleges, and other relevant workplaces are the media industry and organizational life. o Specialist knowledge in EU and EEA law will also be important for anyone considering becoming a judge or enter the legal profession.
Evaluering Evaluation	SP_EVALUER	According to the Faculty of Law and the University of Bergen routines.
Skikkavurdering og autorisasjon Suitability and authorisation	SP_AUTORIS	<i>Not applicable</i>

Programansvarleg Programme committee	SP_FAGANSV	The Academic Affairs Committee (Studieutvalget) at the Faculty of Law is responsible for ensuring the material content, structure and quality of the programme.
Administrativt ansvarleg Administrative responsibility	SP_ADMANSV	The Faculty of Law's section for students and academic affairs (Studieseksjonen) is responsible for administering the programme.
Kontaktinformasjon Contact information	SP_KONTAKT	The Faculty of Law's section for students and academic affairs (Studieseksjonen) llm.jurfa@uib.no

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 48/23

Endring av emneansvar på JUS232 Rettshistorie og komparativ rett

Fra og med høstsemesteret 2023 fratredet professor Anna Nylund som emneansvarlig på JUS232 Rettshistorie og komparativ rett.

Forslag til vedtak:

Professor Anna Nylund fratredet som emneansvarlig på JUS232 Rettshistorie og komparativ rett fra og med høstsemesteret 2023. Professor Sören Koch vil heretter vareta emneansvaret alene.

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 49/23

Til Studieutvalget

Fra Kari Kaland Bjørøy,
studieårsansvarlig 1. studieår

17.8.23

Endringer i emnebeskrivelser på 1. studieår – JUS100, JUS211, JUS212 og JUS215 - informasjon om kontinuasjonseksamener

På 1. studieår er det mange ulike undervisnings- og vurderingsformer, noe som krever at det ligger tydelig informasjon i emnebeskrivelsene slik at studentene får med seg hva som gjelder hvilket emne. I år har administrasjonen fått flere spørsmål vedrørende kontinuasjonseksamener, og vi har da sett at informasjonen som gjelder disse ikke er særlig utfyllende. De foreslåtte endringene i notatet har vært forelagt, og er godkjent, av de emneansvarlige.

I **JUS100** fremkommer det f.eks. ikke at studentene må levere en ny innleveringsoppgave dersom de ikke har levert/bestått denne.

I forslaget har vi også tatt med at ny innleveringsoppgave publiseres 1 uke før innlevering. Dette er fordi kun innleveringsdatoen vises i eksamensinformasjonen under emnebeskrivelsen, og ikke selve publiseringsdatoen. Vi har meldt dette videre, men fått tilbakemelding om at publiseringsdato kun kan vises for hjemmeeksamen.

I **JUS211** skal studentene levere samme arbeidsgruppeoppgave dersom de ikke har levert/bestått denne. Dette bør også fremkomme i emnebeskrivelsen.

I **JUS212** fikk vi spørsmål fra studenter om opprinnelig refleksjonsnotat skulle bearbeides siden det står at de fire skriftlige arbeidene skulle leveres i bearbeidet form, eller om de kun skulle levere et nytt refleksjonsnotat. Derfor bør også denne informasjonen skrives litt tydeligere.

I **JUS215** står det kun "Kontinuasjonseksamen i august" under Vurderingssemester. Her bør ny informasjon inn under Vurderingsformer og teksten om kontinuasjonseksamen under Vurderingssemester kan slettes.

Nedenfor vises dagens emnebeskrivelser, og forslag til oppdateringer om kontinuasjonseksamen, på bakgrunn av ovennevnte kommentarer:

[JUS100 / Exfac - Innføring i juridisk metode](#)

Dagens emnebeskrivelse om Vurderingsformer:

Vurderingsformer

Obligatoriske undervisningsaktiviteter er vilkår for å gå opp til eksamen, og inngår følgelig i sertifiseringsgrunnlaget.

Deleksamen der begge deler må være bestått:

- Hjemmeeksamen, 3 timer
- Innleveringsoppgave

Sensurvedtakene kan påklages hver for seg.

Ved nytt vurderingsforsøk gjentas bare det som ikke er bestått.

Nytt forslag JUS100:

Ved nytt vurderingsforsøk gjentas bare det som ikke er bestått.

- Innleveringsoppgave: Dersom innleveringsoppgaven ikke er levert/bestått vil ny oppgave bli publisert i Inspira 1 uke før innleveringsfristen. Kravene til besvarelsen er de samme som til ordinær seminaroppgave, inkludert at ordgrensen er på 1800 ord.
- Hjemmeeksamen: Publiseres i Inspira på eksamensdatoen

[JUS211 / Familie- og arverett](#)

- Dagens emnebeskrivelse om Vurderingsformer:

Vurderingsformer

Obligatoriske undervisningsaktiviteter er vilkår for å gå opp til eksamen, og inngår følgelig i sertifiseringsgrunnlaget.

Deleksamen der begge deler må være bestått:

- skriftlig skoleeksamen 2 timer
- en arbeidsgruppebesvarelse (se obligatorisk undervisning).

Sensurvedtakene kan påklages hver for seg.

Ved kontinuasjonseksamen gjentas bare den deleksamen som ikke er bestått

Nytt forslag om kontinuasjonseksamen i JUS211:

Ved kontinuasjonseksamen gjentas bare den deleksamen som ikke er bestått

- Arbeidsgruppebesvarelse: Har du ikke levert arbeidsgruppebesvarelsen til ordinær eksamen skal den leveres i Inspera innen innleveringsdatoen. Har du ikke bestått den ordinære arbeidsgruppebesvarelsen må den bearbeides før levering. Ordgrensen er 1000 ord
- Skriftlig skoleeksamen: Publiseres i Inspera på eksamensdatoen

[JUS212 / Avtalerett](#)

- Dagens emnebeskrivelse om Vurderingsformer:

Vurderingsformer

Obligatoriske undervisningsaktiviteter er vilkår for å gå opp til eksamen, og inngår følgelig i sertifiseringsgrunnet.

Mappevurdering med fire skriftlige arbeider:

- Kursoppgave 1 (ordgrense 2750 ord)
- Kursoppgave 2 (ordgrense 2750 ord)
- en arbeidsgruppeoppgave (ordgrense 1000 ord)
- Refleksjonsnotat (ordgrense 500 ord) der du redegjør for hvordan du har forholdt deg til de tilbakemeldingene du mottok fra sensor og medstudenter på første innlevering av henholdsvis Kursoppgave 1 og arbeidsgruppeoppgaven

I tillegg gjøres studentens første innlevering av Kursoppgave 1 tilgjengelig for sensor.

Ved kursstart gjør de emneansvarlige kjent hvilken av arbeidsgruppeoppgavene som skal inngå i mappen. De fire arbeidene kan bearbeides frem til innlevering av mappen, og leveres digitalt samlet i ett dokument. Den oppgitte ordgrensen for hvert enkelt arbeid gjelder for dette arbeidet, og kan ikke overføres mellom de ulike arbeidene. Det følger av ordgrensen for de ulike arbeidene at vurderingsmappen totalt sett ikke kan overstige 7000 ord.

Til kontinuasjonseksamen leveres de fire skriftlige arbeidene i omarbeidet form, sammen med et refleksjonsnotat hvor det skal fremgå både hvilke endringer du har gjort sammenlignet med den versjonen av besvarelsene som ble levert til ordinær vurdering, og hvordan du mener at disse endringene hever kvaliteten på besvarelsene. Ordgrensen for dette refleksjonsnotatet er 1000 ord. For de øvrige arbeidene er ordgrensene de samme som for ordinær vurdering. Til kontinuasjonseksamen kan vurderingsmappen totalt sett ikke overstige 8000 ord.

Nytt forslag om kontinuasjonseksamen i JUS212:

Dersom eksamen ikke er bestått etter kontinuasjonseksamen må hele kurset tas på nytt.

Til kontinuasjonseksamen leveres besvarelsene av de 3 oppgavene i omarbeidet form, sammen med opprinnelig refleksjonsnotat. I tillegg skal det skrives et nytt refleksjonsnotat hvor det skal framgå både hvilke endringer du har gjort sammenlignet med den versjonen av besvarelsene som ble levert til ordinær vurdering, og hvordan du mener at disse endringene hever kvaliteten på besvarelsene. Ordgrensen for dette refleksjonsnotatet er 1000 ord. For de øvrige arbeidene er ordgrensene de samme som for ordinær vurdering. Til kontinuasjonseksamen kan vurderingsmappen totalt sett ikke overstige 8000 ord.

Mappen leveres i Inspira innen innleveringsdatoen.

[JUS215 / Juridisk metode](#)

Nytt forslag om kontinuasjonseksamen i JUS215:

Til kontinuasjonseksamen leverer du din sist bearbejdede/innleverte semesteroppgave i omarbeidet form (ordgrense 4000 ord), sammen med et refleksjonsnotat (ordgrense 1000 ord), hvor det skal framgå både hvilke endringer du har gjort sammenlignet med denne, og hvordan du mener at disse endringene hever kvaliteten på besvarelsen. Disse to skal leveres i Inspira i ett samlet PDF-dokument.

Forslag til vedtak:

Emnebeskrivelsene i JUS100, JUS211, JUS212 og JUS215 endres som foreslått.

[Tilbake til saklisten](#)